

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«На правах рукопису»

УДК 658.003.13:338.24/80

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри менеджменту
_____ д.е.н., проф. Дергачова В.В.
«_09_» _____ грудня _____ 2019 року

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

**за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент і бізнес-адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»**

на тему «Управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства»

Виконала: студентка 6-го курсу, групи УВ-81мп _____
ГАФТУНЯК МАРІЯ ІВАНІВНА

Науковий керівник: доцент кафедри менеджменту,
к.е.н., доц. САВИЦЬКА О. М. _____

Рецензент: професор кафедри промислового
маркетингу
к.е.н., проф. Зозульов О.В. _____

*Засвідчую, що у цій магістерській
дисертації немає запозичень з праць інших
авторів без відповідних посилань*

Студент _____

Київ – 2019 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«МЕНЕДЖМЕНТ І БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

«Затверджую»

Завідувач кафедри менеджменту

_____ д.е.н., проф. Дергачова В.В.

07 листопада 2018 року

ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту
ГАФТУНЯК МАРІЇ ІВАНІВНІ

1. Тема дисертації «Управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства»

науковий керівник дисертації Савицька О. М., к.е.н., доц.,
затверджені наказом по університету від 08 листопада 2019 року № 3863-с.

2. Строк подання студентом дисертації 29 листопада 2019 року.

3. Об'єкт дослідження: процес управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.

4. Предмет дослідження: сукупність теоретичних положень та практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення рівня ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства

5. Перелік завдань, які потрібно розробити:

а) теоретико-методологічна частина:

- розглянути сутність та складові ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- визначити напрями та сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;
- проаналізувати методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;

б) дослідницько-аналітична частина:

- надати організаційно-економічну характеристику виробничо-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;
- проаналізувати та оцінити фінансово-господарську діяльність підприємства;
- провести діагностику особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;

в) проектно-рекомендаційна частина:

- сформулювати організаційно-економічні заходи удосконалення управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення рівня фінансової стійкості підприємства;
- розробити механізм управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;
- оцінити та спрогнозувати наслідки впровадження запропонованого механізму.

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу

- 1) характеристика виробничо-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;
- 2) аналіз бізнес-середовища функціонування підприємства;
- 3) аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства;
- 4) діагностика ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- 5) результати проведеного дослідження;
- 6) виявлення проблем у механізмі ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- 7) формування механізму підвищення рівня фінансової стійкості підприємства;
- 8) економічне обґрунтування запропонованих заходів.

7. Орієнтований перелік публікацій за напрямом роботи:

- 1) Стаття «Методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням в контексті підвищення фінансової стійкості» у Збірнику наукових праць «Сучасні підходи до управління підприємством»;
- 2) Тези «Напрями забезпечення економічної ефективності діяльності підприємства» у Збірнику наукових праць учасників XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління»
- 3) Тези «Сучасний стан і тенденції розвитку ринку м'ясної продукції в Україні» у збірнику «Сучасні підходи до управління підприємством».

8. Дата видачі завдання: 07 листопада 2018 року.

9. Календарний план

<i>№ з/п</i>	<i>Назва етапів виконання магістерської дисертації</i>	<i>Строк виконання етапів магістерської дисертації</i>	<i>Примітка</i>
1.	Збір необхідної інформації, вивчення та аналіз літературних та періодичних джерел з обраної тематики	07.11.2018 – 31.12.2018	
2.	Дослідження теоретико-методичних засад управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості	01.01.2019 – 28.02.2019	
3.	Аналіз діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» на предмет виявлення можливостей підвищення фінансової стійкості	01.03.2019 – 31.03.2019	
4.	Виявлення проблем, що знижують ефективність ресурсного забезпечення фінансової стійкості	01.04.2019 – 30.04.2019	
5.	Виявлення та обґрунтування головних складових механізму ресурсного забезпечення фінансової стійкості	01.05.2019 – 31.06.2019	
6.	Формування механізму управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення рівня фінансової стійкості підприємства	01.09.2019 – 30.09.2019	
7.	Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів	01.10.2019 – 31.10.2019	
8.	Оформлення магістерської дисертації	01.11.2019 – 20.11.2019	

Студент _____

Гафтуняк М. І.

Науковий керівник дисертації _____

Савицька О. М.

РЕФЕРАТ

Магістерська дисертація на здобуття ступеня магістра на тему «Управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства» (на прикладі ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ») містить 111 сторінок, 32 таблиці, 35 рисунків, 7 формул, 2 додатка. Перелік посилань нараховує 46 найменувань.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю ефективного управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства для досягнення цілей підприємства та фінансового результату у вигляді прибутку.

Метою дослідження є розвиток теоретичних положень щодо ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємств та удосконалення рекомендацій для підвищення їх ефективності.

Поставлена мета дослідження обумовила необхідність вирішення таких завдань: розглянути сутність та методичні підходи до оцінювання стану фінансової стійкості підприємства; провести діагностику особливостей управління ресурсним забезпеченням підприємства; сформулювати заходи удосконалення управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення рівня фінансової стійкості та обґрунтувати їх доцільність.

Об'єктом наукового дослідження є процес управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.

Предмет – теоретичні положення та практичні рекомендації, спрямовані на підвищення рівня ресурсного забезпеченості фінансової стійкості підприємства.

Застосовано сукупність загальних та специфічних наукових методів. Зокрема: метод синтезу, методи економічного аналізу, статистичний аналіз.

Наукова новизна полягає у подальшому розвитку поняття управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.

За результатами дослідження було опубліковано одну статтю і двоє тез.

Ключові слова: ресурсне забезпечення, фінансово-господарська діяльність, механізм управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості.

ABSTRACT

Master's Thesis for Master's Degree «Management of resource support of financial stability of the enterprise» includes 111 pages, 32 tables, 35 drawings, 7 formulas, 2 attachments. The bibliography list consists of 46 items.

The relevance of the study is due to the need for effective management of the resource to ensure the financial stability of the enterprise to achieve the goals of the enterprise and the financial result in the form of profit.

The purpose of the study is to develop theoretical provisions for the resourcing of financial stability of enterprises and to improve recommendations for improving their efficiency.

The aim of the study led to the need to solve the following problems: to consider the nature and methodological approaches to assessing the financial stability of the enterprise; to conduct diagnostics of features of resource management of the enterprise; to formulate measures for improvement of resource management in the conditions of realization of the plan of improvement of the level of financial stability and to substantiate their expediency.

The object of the study is the process of managing the financial security of the enterprise.

Subject – theoretical provisions and practical recommendations aimed at increasing the level of resource security of financial stability of the enterprise.

The set of general and specific scientific methods has been applied. In particular: synthesis method, methods of economic analysis, statistical analysis.

The scientific novelty is the further development of the concept of resource management of financial stability of the enterprise.

According to the study, one article and two abstracts were published.

Keywords: resource support, financial and economic activity, mechanism of resource stability management of financial stability.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	12
1.1. Сутність та складові ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства	12
1.2. Сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства	20
1.3. Методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням в контексті підвищення рівня фінансової стійкості підприємства.....	26
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ».....	36
2.1. Організаційно-економічна характеристика виробничо-господарської діяльності підприємства	36
2.2. Аналіз та оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства.....	43
2.3. Результати діагностики особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.....	55
Висновки до розділу 2	65
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ».....	68
3.1. Організаційно-економічні заходи удосконалення управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення фінансової стійкості.....	68
3.2. Формування механізму управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.....	78
3.3. Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів...	87
Висновки до розділу 3	92
ВИСНОВКИ.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	99
ДОДАТКИ.....	106

ВСТУП

Забезпечення високого рівня фінансової стійкості є першочерговим, універсальним завданням, що стоїть перед кожним суб'єктом господарської діяльності. Для реалізації підприємствами цього завдання, насамперед, необхідно налагодити ефективне управління ресурсним забезпеченням. Дослідженню питань сутності та складових ресурсного забезпечення присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких варто виділити: М. Х. Мескон, М. А. Альберт, Ф. Хедоурі [1], В. Г. Алькем, Г. М. Пазєєва [2], І. Сокових [3], О. В. Феєр, О. М. Дрозд [4], М. М. Іжа, Т. А. Берегой, С. А. Попов, М. Г. Свірін, Н. М. Колісніченко, З. В. Балабаєва [5], Христенко Л. М. [6], Никодюк І. О. [7], Костирко Л. А. [8] Козачок І. А. [9] та інші.

У науковій економічній літературі існує велика кількість підходів щодо визначення сутності поняття «ресурсне забезпечення» підприємства. Але відсутнє єдине трактування цього поняття. Це, передусім, зумовлено багатоаспектністю аналізованого поняття, яке знаходиться на стику наукових напрямів економіки підприємства і операційного менеджменту. Проте, недостатньо висвітленим залишається питання побудови моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.

В контексті дослідження підходів до управління ресурсним забезпеченням теоретичним підґрунтям визначено підходи шкіл управління, зокрема:

- підхід наукового управління, заклав основу для використання наукового аналізу для визначення кращих способів використання ресурсів;
- адміністративний підхід, визначив важливість існування раціональної системи управління ресурсним забезпеченням;
- підхід з точки зору людських відносин, підкреслив вплив людського фактору на ефективність управління ресурсним забезпеченням;

- підхід з точки зору поведінкових наук, визначив що саме підвищення ефективності використання ресурсів, можливе зростання загальної ефективності підприємства;

- підхід з точки зору кількісних методів, заклав основу для розвитку і застосуванню управлінських моделей та методів для вирішення управлінських проблем та прийняття рішень.

В практиці, сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням передбачають використання не лише теоретичних основ шкіл управління, але й інтегрованої комбінації підходів: процесний, системний та ситуаційний.

Актуальність дослідження для підприємства полягає у необхідності ефективного управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства для досягнення цілей та фінансового результату у вигляді прибутку.

Метою наукового дослідження є розвиток теоретичних положень щодо ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємств та удосконалення рекомендацій для підвищення їх ефективності.

Поставлена мета дослідження обумовила необхідність вирішення таких завдань:

- розглянути сутність та складові ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства;

- визначити напрями та сучасні підходи до управління ресурсним забезпечення фінансової стійкості підприємства;

- проаналізувати методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;

- надати організаційно-економічну характеристику виробничо-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;

- проаналізувати та оцінити фінансово-господарську діяльність підприємства;

- провести діагностику особливостей управління ресурсним забезпечення фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;

- сформувати організаційно-економічні заходи удосконалення управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення рівня фінансової стійкості підприємства;
- розробити механізм управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;
- оцінити та спрогнозувати наслідки впровадження запропонованого механізму.

Об’єктом наукового дослідження є процес управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства.

Предметом наукового дослідження є сукупність теоретичних положень та практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення рівня забезпеченості фінансової стійкості підприємства.

У магістерській дисертації було використано сукупність загальних та специфічних наукових методів. Для обґрунтування напрямів вдосконалення забезпечення фінансової стійкості підприємства використовувалися: метод синтезу, методи економічного аналізу, статистичний аналіз показників діяльності підприємства. Для представлення та візуалізації результатів дослідження використано графічний метод відображення показників. У процесі дослідження рівня ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства було застосовано методи економічного аналізу. Зокрема, інтегральний метод оцінювання показників у часі дозволив проаналізувати яким є рівень фінансової стійкості підприємства в цілому та визначити вплив чинників, які впливають на зміну ефективності.

Наукова новизна полягає у подальшому розвитку поняття управління ресурсним забезпеченням з урахуванням впливу на фінансову стійкість підприємства. На основі дослідження операційної діяльності підприємства запропоновано модель управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості у складі операційної системи: на вході якої – ресурси підприємства, які у процесі господарської діяльності трансформуються у продукцію чи послуги, а після

реалізації – у конкретні фінансові результати. Результатом перетворення ресурсів є грошовий потік, похідною якого є поточні й капітальні інвестиції.

Практична значущість для підприємства полягає у можливості застосування розроблених пропозицій і рекомендацій на підприємствах з метою вдосконалення механізму ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства. Впровадження результатів роботи на підприємстві, підтверджено актом про впровадження про впровадження результатів дослідження «Ресурсне забезпечення фінансової стійкості підприємства» № 11 від 24 жовтня 2019 р. Керівництвом ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» розглянуло запропонований проект організаційних змін, а саме створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички.

Апробація результатів наукового дослідження відбулась завдяки публікації однієї статті та двоє тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи:

1) Стаття «Методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням в контексті підвищення фінансової стійкості» у Збірнику наукових праць “Сучасні підходи до управління підприємством”;

2) Тези «Напрями забезпечення економічної ефективності діяльності підприємства» у Збірнику наукових праць учасників XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління»

3) Тези «Сучасний стан і тенденції розвитку ринку м'ясної продукції в Україні» у збірнику «Сучасні підходи до управління підприємством».

Результати наукового дослідження були представлені на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук за спеціальністю «Менеджмент» на тему: «Підвищення фінансової стійкості підприємства на основі удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення контролінгу та бюджетування».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та складові ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства

Об'єктивною метою створення суб'єктів господарювання та їх подальшого ефективного функціонування є забезпечення підприємства ресурсами, необхідними для досягнення цілей та максимізація фінансового результату (прибутку). Здатність ресурсів у процесі фінансово-господарської діяльності створювати додаткову вартість обумовлюють необхідність науково обґрунтованого системного підходу до управління ресурсним забезпеченням. У ринковій економіці, фінансова стійкість підприємства є головною умовою життєдіяльності та основою стабільності стану підприємства. Забезпечення високого рівня фінансової стійкості є першочерговим, універсальним завданням, що стоїть перед кожним суб'єктом господарської діяльності. Для реалізації підприємствами цього завдання, насамперед, необхідно налагодити ефективне управління ресурсним забезпеченням.

Дослідженню питань сутності та складових ресурсного забезпечення присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких варто виділити: М. Х. Мескон, М. А. Альберт, Ф. Хедоурі [1], В. Г. Алькем, Г. М. Пазєєва [2], І. Сокових [3], О. В. Феєр, М. В. Дрозд [4], М. М. Іжа, Т. А. Берегой, С. А. Попов, М. Г. Свірін, Н. М. Колісніченко, З. В. Балабаєва [5], Христенко Л. М. [6], Никодюк І. О. [7], Костирко Л. А. [8] Козачок І. А. [9] та інші.

У науковій економічній літературі існує велика кількість підходів щодо визначення сутності поняття «ресурсне забезпечення» підприємства. У вітчизняній та зарубіжній практиці відсутнє єдине трактування цього поняття. Це,

передусім, зумовлено багатоаспектністю аналізованого поняття, яке знаходиться на стику наукових напрямів економіки підприємства і операційного менеджменту. Результати дослідження сутності поняття «ресурсне забезпечення» діяльності підприємства узагальнено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Результати дослідження сутності поняття «ресурсне забезпечення»
діяльності підприємства у наукових працях**

Автор	Визначення поняття «ресурсне забезпечення»
В. Г. Алькема, Г. М. Пазеєва [2, с. 200]	– комплекс заходів забезпечення підприємства ресурсами відповідного виду та складу, що включає механізми пошуку, отримання, зберігання, накопичення, планування, обліку, використання та витрат.
І. Сокових [3]	– сукупність ресурсів доступних господарському суб'єкту, які можуть бути включені в процес виробництва в різних комбінаціях, що визначаються технологіями з врахуванням прогнозних змін умов господарювання.
О. В. Феєр, О. М. Дрозд [4, с. 224]	– сукупність (комбінація) ресурсів, необхідних підприємству для здійснення господарської діяльності із задіянням (формуванням) управлінського механізму, що забезпечить ефективне використання ресурсів і задоволення суспільних і особистих потреб.
М. М. Іжа, Т. А. Берегой, С. А. Попов, М. Г. Свірін, Н. М. Колісніченко, З. В. Балабаєва [5, с. 37]	– система заходів, спрямованих на створення матеріальних, правових, інституційних умов перетворення елементів ресурсного простору в засоби досягнення цілей.
Л. М. Христенко [6, с. 115]	– комплексний процес послідовних, системно пов'язаних й узгоджених між собою логістичних (пошук, мобілізація, накопичення, розподіл і використання ресурсів) та управлінських (прогнозування, планування, контроль, моніторинг, облік, аналіз тощо) етапів, скерованих на забезпечення ефективності результатів діяльності підприємства.
І. О. Никодюк [7]	– комплекс заходів із забезпечення підприємства ресурсами відповідного виду і складу, що включає механізми пошуку, отримання, зберігання, накопичення, планування, обліку, використання і витрат.

Складено на основі [2–7]

Значна різноспрямованість викладення матеріалу в наукових працях, представлених в табл. 1.1, ускладнює розуміння поняття «ресурсне забезпечення». На основі аналізу підходів вітчизняних та зарубіжних вчених до визначення

поняття «ресурсне забезпечення» можна помітити, що визначення представляють з точки зору двох підходів. Ресурсне забезпечення розглядають як:

- 1) процес формування ресурсів або їх забезпечення [3, 4];
- 2) сукупність чи комбінація необхідних ресурсів [2, 5, 6, 7].

Незважаючи на відсутність єдиного підходу до розуміння ресурсного забезпечення, автор Христенко Л. М. [6] визначила низку загальних особливостей ресурсного забезпечення, представлених на рис. 1.1.

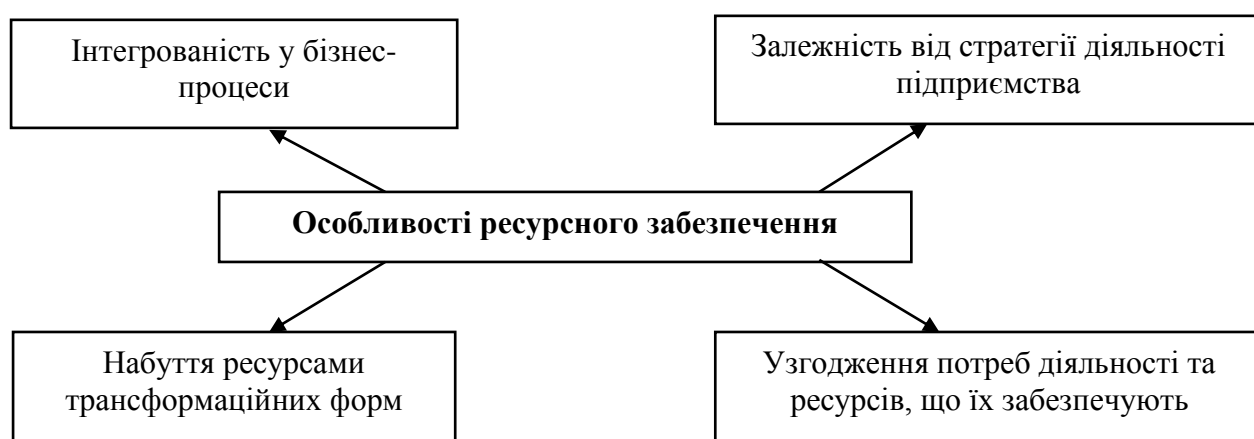

Рис. 1.1. Загальні особливості ресурсного забезпечення діяльності підприємства
Складено на основі [6]

На основі дослідження визначень різних науковців, сформовано авторське визначення сутності поняття «ресурсне забезпечення». Запропоновано розглядати *управління ресурсним забезпеченням як процес формування сукупності ресурсів, які уможливають виробництво продукції чи надання послуг в кількісному та якісному вираженні, необхідному певному сегменту ринку для досягнення поставлених цілей підприємства.*

У науковій економічній літературі відсутній єдиний підхід до визначення складових ресурсного забезпечення та їх класифікаційних критеріїв. Узагальнивши, висвітлені підходи, виділимо наступні складові (сформовано автором на основі [3; 4, с. 221; 6; 7]):

– *матеріальні ресурси* – це ресурси в натурально-речовинній та вартісній формах, що використовуються в основному та допоміжному виробництві (сировина, матеріали, напівфабрикати, готова продукція);

– *нематеріальні ресурси* – ресурси, що не мають матеріальної форми (об'єкти інтелектуальної та промислової власності та інші нематеріальні активи), але протягом певного періоду часу можуть забезпечувати економічну цінність;

– *фінансові ресурси* – це сукупність власних грошових доходів та залучених зовнішніх надходжень (коротко- та довгострокові), що забезпечують покриття зобов'язань, інвестиційну діяльність та розширення виробництва;

– *людські ресурси* – це сукупність працівників, що володіють певними навичками, знаннями і досвідом, які можуть використовувати у процесі трудової діяльності і створювати додану вартість;

– *інвестиційні ресурси* – це сукупність матеріальних і нематеріальних ресурсів, які використовуються інвестором у процесі їх вкладання в об'єкти інвестування з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;

– *інформаційні ресурси* – це ресурси, які необхідні керівникам всіх рівнів управління підприємства для досягнення поставлених цілей.

Наявні ресурси для підприємства є необхідною умовою для забезпечення діяльності підприємства та задоволення потреб споживачів. По своїй суті діяльність підприємства – це процес трансформації певної впорядкованої сукупності ресурсів, що спрямований на досягнення певних цілей та отримання прибутку. Тому ресурси є складовими елементами, що перетворюють можливості підприємства в реальні результати.

Ресурсне забезпечення фінансової стійкості передбачає залучення необхідної та достатньої кількості ресурсів для досягнення запланованих цілей, їх раціональному поєднанні, обґрунтованому та збалансованому розподілі для отримання прибутку, що перевищують витрати на такі ресурси.

Фінансова стійкість підприємства, передусім пов'язана з оптимальною структурою капіталу (з домінуванням власного капіталу над позиковим) та

наявністю фінансових ресурсів, використання яких повинно забезпечити максимальну економічну вигоду при низькому рівні ризику [8]. Забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства свідчить про прибутковість фінансового результату діяльності та про виконання підприємством його зобов'язань перед зацікавленими сторонами.

Тому, в межах досліджуваної теми, особливу увагу необхідно приділяти стану і складу фінансових ресурсів. Залежно від рівня деталізації вони поділяються на види, представлені на рис. 1.2.

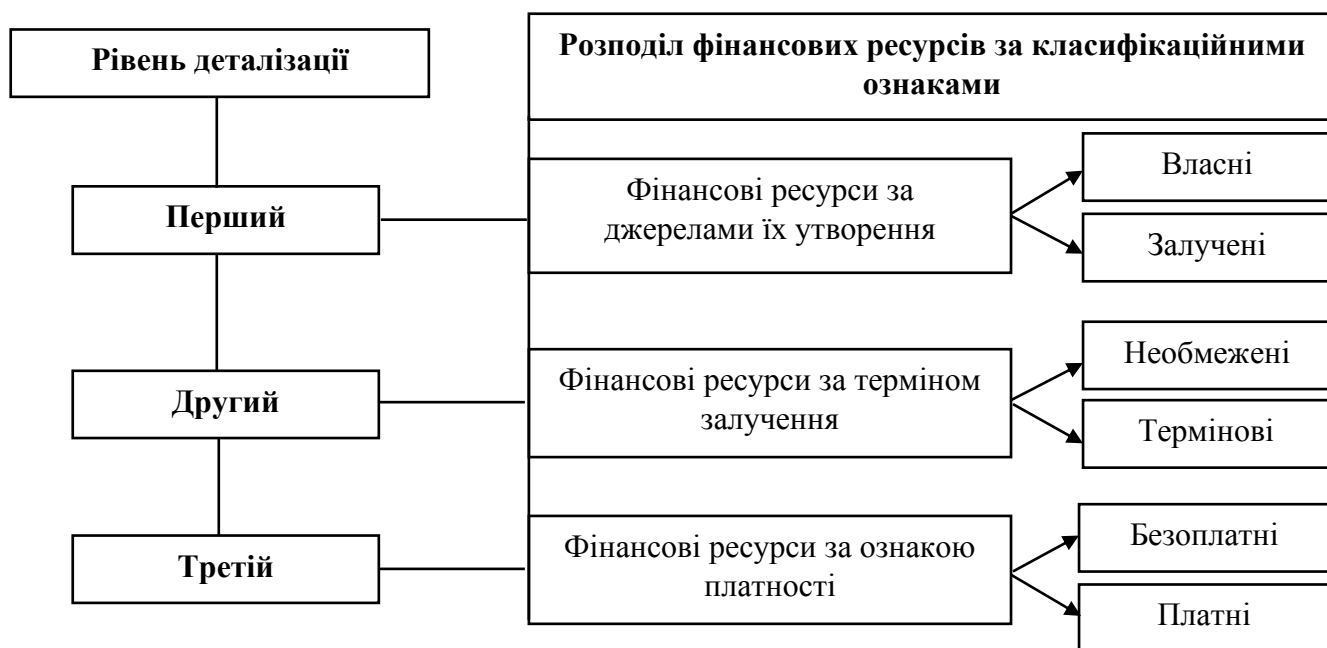

Рис. 1.2. Види фінансових ресурсів підприємства залежно від рівня їх деталізації

Складено на основі [9]

Стійкі конкурентні переваги підприємства багато в чому є результатом взаємодії складної структури ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства. Модель управління ресурсним забезпеченням діяльності підприємства в контексті досягнення рівня фінансової стійкості представлено на рис. 1.3.

Управління ресурсним забезпеченням діяльності підприємства передбачає застосування основних функцій менеджменту: планування, організація, аналіз,

моніторинг і контроль. Також, функція мотивації, що застосовується для управління людськими ресурсами.

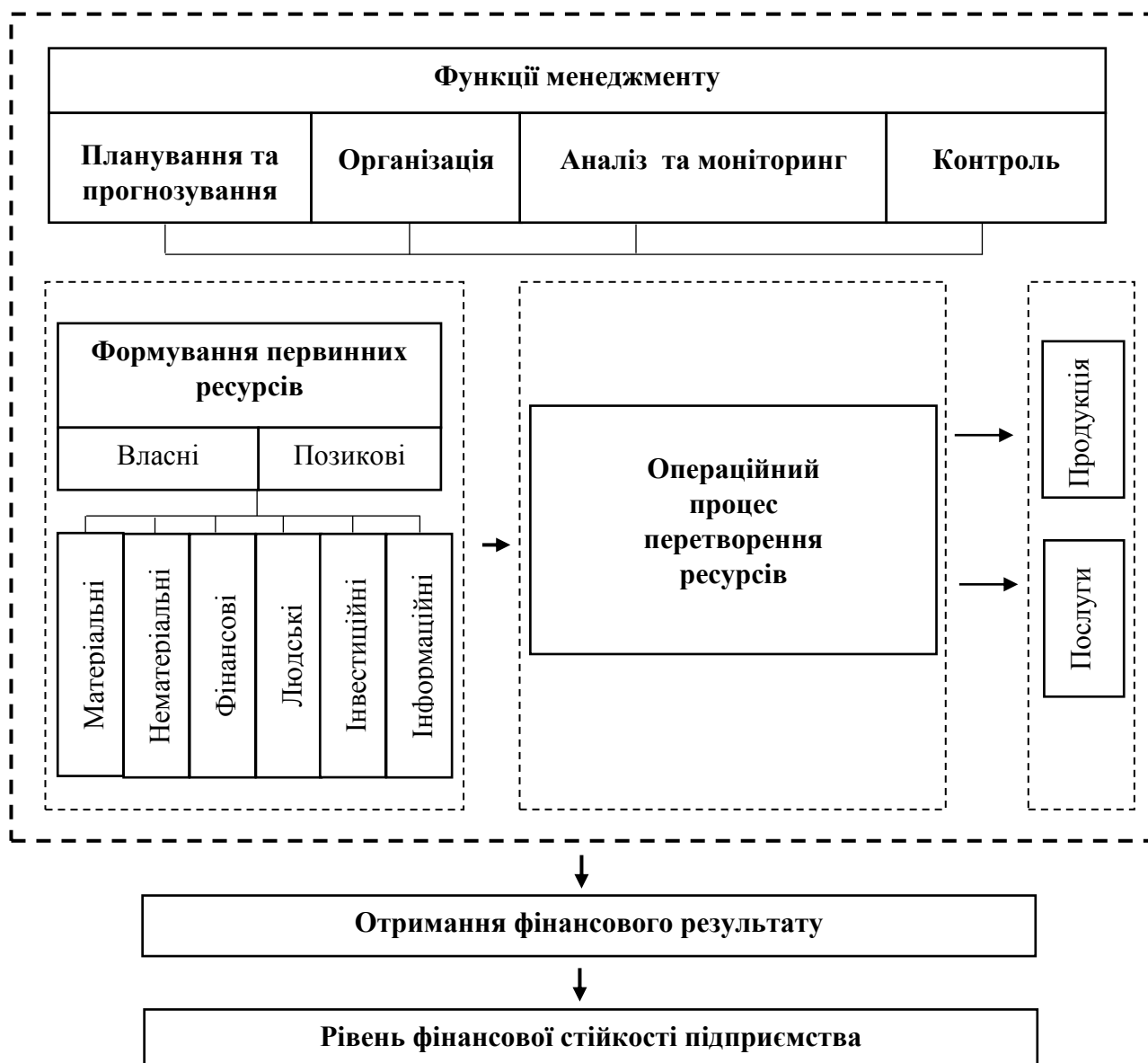

Рис. 1.3. Модель управління ресурсним забезпечення фінансової стійкості підприємства

Складено на основі [10; 11, с. 125]

Представлена модель на рис. 1.3 графічно зображає етапи механізму ресурсного забезпечення у структурі операційної системи підприємства. На вході якої – ресурси підприємства, які у процесі господарської діяльності трансформуються у продукцію чи послуги, а після реалізації – у конкретні

фінансові результати. Результатом перетворення ресурсів є грошовий потік, під яким розуміють надходження та вибуття грошових коштів і їхніх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємства. Похідною від грошового потоку трансформаційною формою ресурсів можуть бути поточні й капітальні інвестиції.

Головне завдання управління ресурсним забезпеченням полягає в залученні достатньої кількості необхідних ресурсів для досягнення запланованих цілей, їх раціональному поєднанні, обґрунтованому та збалансованому розподілі для отримання позитивного фінансового результату (прибутку).

Процес формування моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості базується на реалізації взаємопов'язаних між собою етапів, представлених на рис. 1.4.

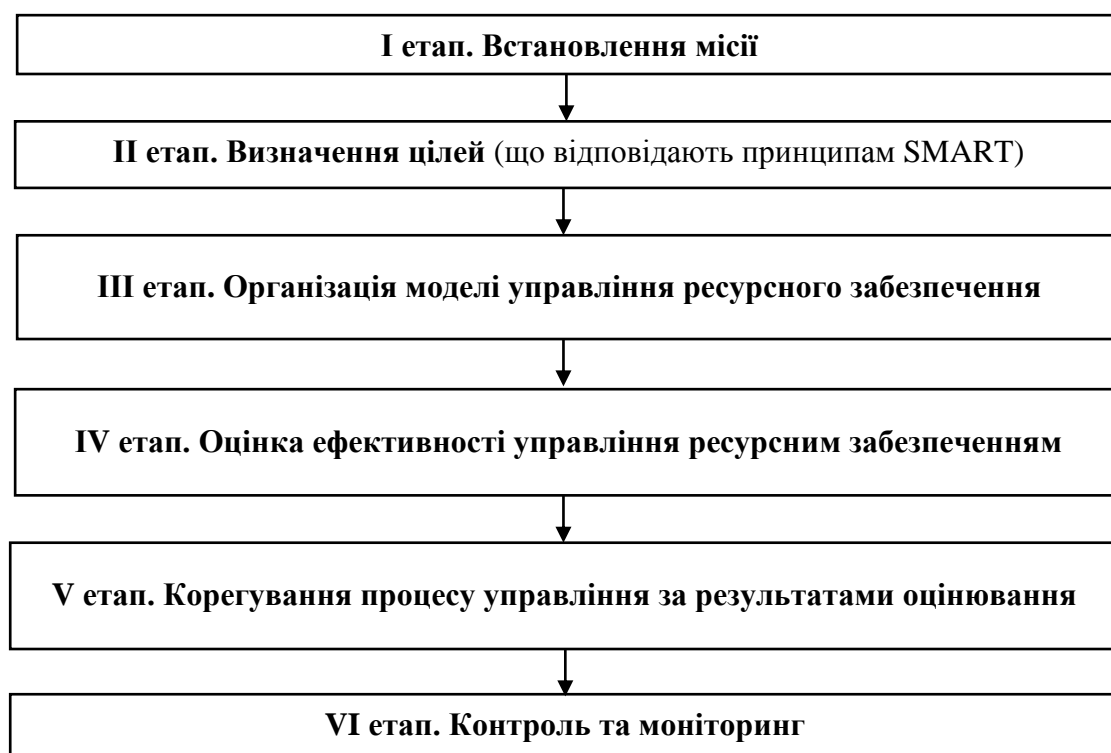

Рис. 1.4. Етапи реалізації моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства

Розроблено автором

Першочерговим етапом в побудові моделі управління ресурсним забезпеченням є встановлення місії та на її основі – формування основних напрямів забезпечення (цілей), які відповідатимуть технології постановки цілей SMART [12, с. 49]:

- specific – конкретні;
- measurable – вимірювані;
- achievable – досяжні;
- result-oriented – орієнтовані на результат;
- timed – орієнтовані на певний термін.

Процес формування моделі управління ресурсного забезпечення є одним із напрямків стратегії і повинен передбачати формування системи первинних ресурсів так, щоб результат їх взаємодії та трансформації був чинником успіху в досягненні стратегічних, тактичних і операційних цілей діяльності підприємства.

Оцінювання ефективності управління ресурсним забезпеченням передбачає використання певного набору показників та критеріїв для визначення рівня досягнення поставлених цілей. При цьому, економічний ефект досягається за рахунок виробництва якісної продукції та отримання прибутку.

Важливим у процесі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості є контроль (шостий етап реалізації моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості). На цьому етапі здійснюється контроль за виконанням завдань, аналізуються фактично досягнуті показники фінансової стійкості, визначаються результати від реалізації розроблених заходів та при необхідності робиться їх оперативне корегування [13, с. 72].

Спільним для кожного етапу реалізації моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства є використання інструментів фінансового менеджменту. Оскільки забезпечення фінансової стійкості підприємства є одним з найважливіших функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, який входить до системи управління доходами та

В контексті дослідження підходів до управління ресурсним забезпеченням теоретичним підґрунтям є підходи шкіл управління, зокрема:

- підхід наукового управління, заклав основу для використання наукового аналізу для визначення кращих способів використання ресурсів;
- адміністративний підхід, визначив важливість існування раціональної системи управління ресурсним забезпеченням;
- підхід з точки зору людських відносин, підкреслив вплив людського фактору на ефективність управління ресурсним забезпеченням;
- підхід з точки зору поведінкових наук, визначив що саме підвищення ефективності використання ресурсів, можливе зростання загальної ефективності підприємства;
- підхід з точки зору кількісних методів, заклав основу для розвитку і застосуванню управлінських моделей та методів для вирішення управлінських проблем та прийняття рішень.

В практиці, сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням передбачають використання не лише теоретичних основ шкіл управління, але й інтегрованої комбінації підходів, що широко застосовуються сьогодні: процесний, системний та ситуаційний підходи.

Процесний підхід надає змогу структуризації ресурсів у логічній послідовності та достатній кількості для їх ефективної участі в бізнес-процесах операційної системи підприємства.

Системний підхід до управління ресурсним забезпеченням орієнтований на досягнення цілей шляхом вибору та реалізації рішень, які базуються на аналізі всієї сукупності чинників, їх взаємозв'язків, які прямо чи опосередковано можуть впливати на прийняття управлінських рішень.

Ситуаційний підхід враховує особливості динамічно змінного зовнішнього середовища в якому функціонує підприємство, тому передбачає створення адаптивних, швидко реагуючих управлінських механізмів. З позицій ситуаційного

підходу основним завданням управління ресурсним забезпеченням є зниження невизначеності у процесі формування, розподілу та трансформації ресурсів.

Показники фінансово-господарської діяльності підприємства та рівень фінансової стійкості знаходяться в прямій залежності від управлінських рішень та підходів менеджменту підприємства до управління ресурсним забезпеченням підприємства.

Сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням економічної стійкості (в тому числі однієї зі складових – фінансової стійкості) передбачають дотримання певних принципів, представлених в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Основоположні принципи управління ресурсним забезпеченням економічної стійкості

№ п/п	Принцип	Пояснення
1.	Автономність	– можливість повністю забезпечити виробництво ресурсами або ж мінімізувати залежність від постачальників. Принцип передбачає наявність ефективного механізму ресурсного забезпечення, який убезпечить безперешкодне виробництво
2.	Відповідність	– наявні ресурси мають забезпечити виконання поставлених цілей і мети
3.	Адаптивність (гнучкість)	– реагування на зміни і вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища
4.	Плановість	– урахування певної складеної програми розвитку на підприємстві та стратегії діяльності
5.	Цілеспрямованість	– ресурси мають залучатися тільки на досягнення поставлених завдань і виконання поставлених цілей і задач функціонування
6.	Ресурсозбереження	– ощадливе використання ресурсів, які не підлягають відтворенню, використання енергозберігаючих технологій
7.	Безперервність	– забезпечення ритмічності виробництва та зменшення простоїв на виробництві

Складено на основі [4, с. 221–222]

Одним з головних завдань підприємницької діяльності є отримання якомога більшого обсягу чистого прибутку. Саме це завдання спонукає підприємців (керівників) до постійного пошуку резервів та шляхів підвищення ефективності використання контрольованих ними ресурсів. Тобто, першочерговим завданням є

удосконалення системи управління ресурсним забезпеченням на підприємстві та її орієнтація на ефективне використання ресурсного потенціалу.

Ресурсне забезпечення підприємств являє собою складний та багатогранний процес цілеспрямованого залучення різноманітних ресурсів із зовні, формування у них необхідних якісних характеристик за рахунок відповідного структурування, розподілу, розширеного відтворення. Ресурсне забезпечення підприємств є одним з важливіших факторів як у реалізації мети функціональної сфери діяльності, так і у досягненні цілей розвитку.

Автори Кузьменко О. К. і Труфанов І. А. виділяють також математичні підходи і методи в управлінні ресурсним забезпеченням [14]:

- сценарний підхід;
- когнітивне моделювання;
- оптимізаційний підхід;
- рейтингове моделювання;
- синергетичний підхід;
- гомеостатичний підхід;
- рефлексивний метод;
- кібернетичний підхід;
- детермінований метод;
- програмно-цільовий метод;
- ціннісно-орієнтований метод.

В контексті дослідження підходів до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості, особливої уваги заслуговує оптимізаційний підхід, який полягає у виборі найефективнішого варіанта рішення із можливих альтернатив. Цей підхід може бути використаний для оптимізації кількісних показників, раціональному розподілі ресурсів.

Оптимізаційний підхід являє собою сукупність аналітичних процедур, представлених на рис. 1.6.

1. Збір інформації (внутрішньої та зовнішньої) про об'єкт дослідження
2. Аналіз отриманої інформації
3. Формування гіпотези (механізми впливу, інструменти, визначення основних факторів впливу)
4. Перевірка гіпотези (у випадку неправильної гіпотези – повернення до попередніх пунктів)
5. Реалізація рішення

Рис. 1.6. Аналітичні процедури оптимізаційного підходу

Складено на основі [14]

При оптимізації управлінських рішень науковці пропонують використовувати такі методи, як:

- аналітично-систематизаційний (аналіз ситуації, аналіз проблеми, аналіз рішення);
- метод ділових ігор (моделювання майбутніх дій, виконання завдання в умовах можливих і конфліктних ситуацій);
- метод мозкової атаки (прийняття рішення на основі індивідуальних думок колективу);
- метод номінальної групи (прийняття рішення з проблеми різних типів);
- метод «рангів» (прийняття рішення шляхом опитування працівників підприємства);
- лінійне програмування (оптимальний спосіб поєднання ресурсів за наявності конкретних потреб);
- імітаційне моделювання (практичне застосування моделі замість реальної системи);

- економічний аналіз (аналіз економічних умов, витрат та можливих вигод);
- платіжна матриця (з кількох варіантів рішення вибирають найоптимальніше);
- дерево рішень (схема дій, порівняння альтернатив);
- прогнозування (моделювання майбутніх управлінських ситуацій).

Одним із представлених методів в управлінні ресурсним забезпеченням є також рейтингове моделювання, що передбачає використання рейтингів для аналізу, контролю, обліку, прогнозування, планування та регулювання ресурсів. Рейтингове моделювання є результатом процесу багатofакторного аналізу, тому його застосування формалізує процес прийняття управлінських рішень. Цей метод має ряд переваг:

- зниження складності і трудомісткості процесу прийняття тактичних і стратегічних рішень;
- зниження ступеня ризику щодо прийняття некоректних рішень.

Однак, є певні недоліки у застосуванні методу рейтингового моделювання, а саме:

- непрозорість та не універсальність вже розроблених систем рейтингового оцінювання;
- відсутність чітких методів застосування їх на практиці;
- навмисне, свідоме спотворення економічного змісту показників, що є вихідним матеріалом для обчислення рейтингу;
- можливе спотворення кінцевого результату оцінювання, зниження якості рейтингової оцінки.

Використання математичних підходів і методів в управлінні ресурсним забезпеченням дає змогу всебічно удосконалити процес планування, прогнозування ресурсів та їх оптимальному розподілу.

Незважаючи на досить широкий спектр математичних моделей і методів управління ресурсами підприємств, головною проблемою залишається

відповідність моделі, що використовується, відповідним управлінським завданням.

1.3. Методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням в контексті підвищення рівня фінансової стійкості підприємства

Забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства є підґрунтям для ефективного функціонування фінансово-господарської діяльності та інвестиційного розвитку підприємства, поступового зростання його економічного потенціалу.

Високий рівень фінансової стійкості підприємства є результатом ефективного управління ресурсним забезпеченням [15].

Висвітленню методичних підходів до оцінювання ресурсного забезпечення підприємств та аналізу рівня фінансової стійкості присвячено велику кількість праць науковців.

Різним аспектам оцінювання показників, присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Рубан Т. Є., Білоброва І. Кандиба К. [13], Мельник О. О. [16], Лазоренко В. В., [17], Косарева І. П., Удовик Є. М. [18], Бут А. С. [19], Гапак Н. М., Капштан С. А. [20], Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А., Петряєв О. О. [21] та ін.

Традиційна практика дослідження результатів аналізу та оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням передбачає застосування комплексу видів аналізу (табл. 1.3).

Насамперед, це зумовлено необхідністю об'єктивного порівняння результатів аналізу різних складових ресурсного забезпечення (матеріальні, нематеріальні, фінансові, людські, інвестиційні, інформаційні ресурси) та виявлення факторів впливу на узагальнюючий показник рівня ефективності управління ресурсним забезпеченням протягом певного періоду.

Таблиця 1.3

**Класифікація видів аналізу та оцінювання стану управління ресурсним
забезпеченням підприємства**

№ з/п	Вид аналізу	Сутність підходу
1	Горизонтальний (часовий) аналіз	– порівняння кожної позиції форм фінансової звітності з попереднім періодом. У ході цього аналізу порівнюються фінансові показники підприємства (за формою № 1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан), формою № 2 – Звіт про фінансові результати, формою № 3 – Звіт про рух грошових коштів і формою № 4 – Звіт про власний капітал) з показниками попереднього періоду.
2	Вертикальний (структурний) аналіз	– визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат. Найчастіше використовують для структурного аналізу активів та пасиву за формою № 1, структурного аналізу грошових потоків за форма № 3.
3	Трендовий аналіз	– порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренда, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів. За допомогою тренда здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогностичний аналіз фінансового стану.
4	Аналіз відносних показників (коефіцієнтів)	– розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників. Фінансові коефіцієнти є вихідною базою для наступного факторного аналізу фінансового стану підприємства.
5	Порівняльний аналіз	– внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників фірми порівняно з показниками конкурентів або із середньогалузевими та середніми показниками. Дані порівнюються з даними підприємств конкурентів та середньогалузевими та середніми показниками за статистичними збірниками.
6	Факторний аналіз	– визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник. Для виявлення впливу факторів використовуються дані фінансової звітності підприємства (з форм № 1 – 4) і дані синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку підприємства.

Складено на основі [16, с. 72; 22]

Наявні методи оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням можна виокремити в 2 категорії [17, с. 125]:

1) Метод абсолютних відхилень, які характеризують стан запасів і показують джерела коштів, які їх покривають.

2) Метод відносних відхилень, які формують інформативну базу для досліджень і аналітичних висновків. Традиційно для відносної оцінки фінансової стійкості як вітчизняними, так і зарубіжними авторами пропонується використовувати цілу низку коефіцієнтів, які обчислюються з огляду на наявну у фінансовій звітності інформацію. Основні коефіцієнти відносної оцінки фінансової стійкості підприємства.

3) Ресурсний метод, який полягає в тому, що ресурси розглядаються як фактори виробництва, що залучаються для досягнення результату.

4) Ресурсо-управлінський метод, застосування якого дозволяє виявити залежність ефективності використовуваних ресурсів від якості управління підприємством.

5) Метод, заснований на стохастичному аналізі із застосуванням методичних багатофакторних моделей прогнозування банкрутства;

6) Метод, заснований на теорії нечітких множин, який дає змогу для набору окремих показників визначити ступінь ймовірності визначуваного рівня фінансової стійкості організації.

Фінансова стійкість взаємопов'язаним чином зіставляється із сукупним ресурсним потенціалом підприємства, але таке ґрунтовне дослідження фінансової стійкості потребує чіткого й однозначного категоріального апарату для розкриття цього різновекторного поняття. Сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства передбачають урахування особливостей діяльності підприємства та цілей, які необхідно реалізувати в запланованому періоді [18].

Комплексний характер поняття фінансової стійкості підприємства обумовлює необхідність обґрунтування системи критеріїв, які можна розглядати як ключові ознаки її аналізу. Під критерієм розуміють сукупність характеристик, які дають можливість у формалізованому вигляді описати рівень фінансової

стійкості підприємства і на такій основі сформувані рекомендації щодо його оптимізації.

Залежно від завдань аналізу і тлумачення поняття «фінансова стійкість» порядок розрахунку показників, які характеризують рівень забезпечення фінансової стійкості підприємства у різних літературних джерел відрізняються [13, с. 68–72; 20; 21, с. 166–173; 22; 23 с. 119].

Проте, як правило, аналіз та оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства проводиться у такій послідовності:

- 1) загальна оцінка фінансової стійкості;
- 2) розрахунок за даними форми № 1 (Звіт про фінансовий стан) системи абсолютних показників;
- 3) розрахунок за даними форми № 1 (Звіт про фінансовий стан) системи відносних показників фінансової стійкості;
- 4) розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності.

Загальне оцінювання фінансової стійкості підприємства передбачає визначення стійкості джерел формування капіталу та стійкості його управління [20].

Автор Гапак Н. М. розглядає абсолютні показники фінансової стійкості та багаторівневу схему покриття запасів і витрат [20].

В табл. 1.4 представлено основні формули щодо розрахунку абсолютних показників фінансової стійкості підприємства та покриття запасів і витрат.

Таблиця 1.4

Основні формули розрахунку абсолютних показників фінансової стійкості підприємства та покриття запасів і витрат

№ з/п	Показник	Формула для розрахунку показника	Пояснення
1	Наявність власних обігових коштів підприємства	$ВОК = ВК - НА$	$ВОК$ – власні обігові кошти, грн; $ВК$ – власний капітал, грн; $НА$ – необоротні активи, грн.
2	Показник наявності власних і довгострокових позикових коштів	$ВДПК = ВОК + ДЗ$	$ВДПК$ – власні і довгострокові позикові кошти, грн; $ВОК$ – власні обігові кошти, грн; $ДЗ$ – довгострокові зобов'язання, грн.
3	Загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат	$ДФЗВ = ВОК + ДЗ + ПЗ$	$ДФЗВ$ – загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат, грн; $ПЗ$ – поточні зобов'язання, грн.
4	Надлишок (+) або нестача (–) $ВОК$	$\pm \Delta ВОК = ВОК - ЗВ$	$\pm \Delta ВОК$ – надлишок або нестача $ВОК$, грн; $ЗВ$ – запаси і витрати
5	Надлишок (+) або нестача (–) $ВОК$ і довгострокових джерел формування запасів	$\pm \Delta ВДПК = ВДПК - ЗВ$	$ВДПК$ – власні і довгострокові позикові кошти, грн; $ЗВ$ – запаси і витрати, грн.
6	Надлишок (+) або нестача (–) загального розміру основних джерел формування запасів і витрат	$\pm \Delta ДФЗВ = ДФЗВ - ЗВ$	$ДФЗВ$ – загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат, грн; $ЗВ$ – запаси і витрати, грн.

Складено на основі [20]

За допомогою показників забезпеченості запасів і витрат джерелами їх формування визначають тип фінансової стійкості. Виділяють чотири типи фінансової стійкості. Для зручності визначення сформовано табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Модель визначення типу фінансової стійкості підприємства

№ з/п	Показник, надлишок (+) або нестача (–)	Тип фінансової стійкості			
		Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
1	$\Delta ВОК - ЗВ$	$\Delta ВОК \geq 0$	$\Delta ВОК < 0$	$\Delta ВОК < 0$	$\Delta ВОК < 0$
2	$\Delta ВДПК - ЗВ$	$\Delta ВДПК \geq 0$	$\Delta ВДПК \geq 0$	$\Delta ВДПК < 0$	$\Delta ВДПК < 0$
3	$\Delta ДФЗВ - ЗВ$	$\Delta ДФЗВ \geq 0$	$\Delta ДФЗВ \geq 0$	$\Delta ДФЗВ \geq 0$	$\Delta ДФЗВ < 0$

Складено на основі [20; 22]

Головним інструментарієм оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства є фінансові коефіцієнти, які мають причинно-наслідковий зв'язок з результативним узагальнюючим показником. Для визначення системи відносних показників фінансової стійкості використано методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом Міністерства економіки України №1361 від 26.10.2010 р. [24]. Комплексне дослідження рівня стійкого розвитку фінансової системи підприємства передбачає розрахунок 10 фінансових коефіцієнтів (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Основні фінансові показники, що визначають рівень фінансової стійкості підприємства

№ з/п	Назва показника	Методика розрахунку (на основі форми №1)	Вид показника
1	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	$\frac{ряд.1495}{ряд.1900}$	стимулятор
2	Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{ряд.1900}{ряд.1495}$	дестимулятор
3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{ряд.1495 - 1095}{ряд.1495}$	стимулятор
4	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\frac{ряд.1595 + ряд.1695}{ряд.1900}$	дестимулятор
5	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	$\frac{ряд.1595}{ряд.1095}$	дестимулятор
6	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$\frac{ряд.1595}{ряд.1595 + ряд.1495}$	дестимулятор
7	Коефіцієнт структури позикового капіталу	$\frac{ряд.1595}{ряд.1595 + ряд.1695}$	дестимулятор
8	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	$\frac{ряд.1595 + 1695}{ряд.1495}$	дестимулятор
9	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	$\frac{ряд.1495 - 1095}{ряд.1195}$	стимулятор
10	Показник фінансового левериджу	$\frac{ряд.1595}{ряд.1495}$	дестимулятор

Складено на основі [24]

Для поєднання усіх відносних в процесі аналізу доцільно використовувати методику інтегрального оцінювання показників у часі. Слід зважати на те, що показники мають різні одиниці виміру, вони можуть поліпшувати стан стійкого розвитку (стимулятори), або мати зворотну властивість (дестимулятори). Тому, необхідною складовою оцінювання фінансової стійкості підприємства є процедура стандартизації отриманих показників, яка проводиться за наступною формулою [25]:

$$P_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_i}, \quad (1.1),$$

де P_{ij} – стандартизований показник;

x_{ij} – значення i -го показника у j -го елемента сукупності;

x_i – еталонне значення цього показника.

Для дестимуляторів P_{ij} обчислюється та використовується в розрахунках обернена величина.

Розрахунок інтегрального значення фінансової стійкості підприємства (I_j) обчислено як величину багатовимірної середньої за формулою [25]:

$$I_j = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m P_{ij}, \quad (1.2),$$

де I_j – інтегральне значення фінансової стійкості підприємства;

m – кількість показників;

p_j – стандартизовані показники.

Для обґрунтування діапазонів зміни інтегрованої оцінки використовують шкалу карт стійкості підприємства, згідно з якою виділяємо вісім рівнів економічної стійкості, які наведені в табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Діапазони зміни інтегрованої оцінки стійкості підприємства

№ рівня	Рівень стійкого розвитку системи	Діапазон зміни інтегрованої оцінки, %
1	Абсолютний	[90; 100]
2	Високий	[80; 89]
3	Нормальний	[70; 79]
4	Середній	[60; 69]
5	Слабкий	[50; 59]
6	Нестійкий	[40; 49]
7	Критичний	[30; 39]
8	Кризовий	[0; 29]

Джерело: [26]

Водночас, оцінка фінансової стійкості передбачає аналіз факторів формування показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності [13, 19]. Серед цих показників чільне місце посідають поріг рентабельності (ПР) та запас фінансової стійкості (ЗФС), які розраховуються за інформацією форми № 2 (Звіт про фінансові результати).

Величину порогу рентабельності визначають за формулою [13, с. 70]:

$$ПР = \frac{ПВ}{КМД}, \quad (1.3),$$

де $ПР$ – поріг рентабельності, грн;

$ПВ$ – постійні витрати, грн;

$КМД$ – коефіцієнт маржинального доходу в чистому доході.

$$КМД = \frac{МД}{ЧД} = \frac{ЧД - ЗВ}{ЧД}, \quad (1.4),$$

де $ЗВ$ – змінні витрати, грн;

$ЧД$ – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), грн.

Ще одним показником, що характеризує стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності є запас фінансової стійкості підприємства, який визначається за формулою:

$$ЗФС = \frac{ЧД - ПР}{ЧД}, \quad (1.5),$$

де ЗФС – запас фінансової стійкості, %.

Запас фінансової стійкості характеризує максимально допустимий процент зменшення чистого доходу. Тобто показує: на скільки відсотків підприємство має змогу знизити чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), залишаючись в зоні прибутку.

Висновки до розділу 1

У процесі дослідження сутності поняття «ресурсне забезпечення» підприємства з'ясовано, що у вітчизняній та зарубіжній практиці відсутнє єдине трактування цього поняття. Помічено, що визначення поняття групи вчених представляють з точки зору двох підходів:

- 1) процес формування ресурсів або їх забезпечення [3, 4];
- 2) сукупність чи комбінація необхідних ресурсів [2, 5, 6, 7].

Сформовано авторське визначення сутності поняття «ресурсне забезпечення». Запропоновано розглядати управління ресурсним забезпеченням як процес формування сукупності ресурсів, які уможливають виробництво продукції чи надання послуг в кількісному та якісному вираженні, необхідному певному сегменту ринку для досягнення поставлених цілей підприємства.

Узагальнивши, висвітлені підходи, виділено наступні складові ресурсного забезпечення: матеріальні, нематеріальні, фінансові ресурси, людські, інвестиційні ресурси, інформаційні ресурси.

Модель управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості представлено в структурі операційної системи підприємства: на вході якої – ресурси підприємства, які у процесі господарської діяльності трансформуються у продукцію чи послуги, а після реалізації – у конкретні фінансові результати. Головне завдання управління ресурсним забезпеченням полягає в підвищенні рівня фінансової стійкості підприємства.

У результаті дослідження сучасних підходів до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості визначено, що необхідність використання не лише теоретичних основ шкіл управління, але й інтегрованої комбінації підходів, що широко застосовуються сьогодні: процесний, системний та ситуаційний підходи. Сучасні підходи передбачають дотримання певних принципів, зокрема: автономності, відповідності, адаптивності, плановості, цілеспрямованості, ресурсозбереження, безперервності.

В ході дослідження, визначено, що використання математичних підходів і методів в управління ресурсним забезпеченням (згідно авторів Кузьменко О. К. та Труфанов І. А. [14]) дає змогу всебічно удосконалити процес планування, прогнозування ресурсів та їх оптимальному розподілу для побудови моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості.

Залежно від завдань аналізу і тлумачення поняття «фінансова стійкість» порядок розрахунку показників, які характеризують рівень забезпечення фінансової стійкості підприємства у різних літературних джерел відрізняються. Традиційна практика дослідження результатів аналізу та оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням передбачає застосування комплексу видів аналізу. Як правило, аналіз та оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства проводиться у такій послідовності:

- 1) загальна оцінка фінансової стійкості;
- 2) розрахунок за даними форми № 1 (Звіт про фінансовий стан) системи абсолютних показників;
- 3) розрахунок системи відносних показників фінансової стійкості;
- 4) розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства.

Для поєднання та гармонізації різних показників, у процесі оцінювання запропоновано використовувати метод інтегрального оцінювання показників у часі. Необхідною складовою оцінювання фінансової стійкості підприємства є процедура стандартизації отриманих показників.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика виробничо-господарської діяльності підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «УПГ-ІНВЕСТ» (далі ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ») засноване в 2002 р. на базі відновленої птахофабрики в селі Мамаївці Кіцманського району Чернівецької області [27].

Власником підприємства кіпрська компанія UPG Food Holdings Limited, бенефіціарами якої є Юлія і Володимир Дутчак. В 2018 р. 50% власності підприємства придбала інвесткомпанія Dragon Capital [28].

Організаційна структура підприємства (рис. 2.1) – лінійно-функціональна, що передбачає наявність відділів, що відповідають за основними функціональними напрямками: фінанси, комерція, виробництво. Функціональні керівники безпосередньо впливають на виконавців відділу. Цей тип організаційної структури забезпечує професійний підхід до прийняття управлінських рішень в компанії.

Рис. 2.1. Організаційна структура управління ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»

Джерело: [27]

Середня кількість працівників за 5 років збільшилась на 48 % і в 2018 році склала 274 особи. Якісний та кількісний склад працівників представлений в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Категорії працівників ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» та їх кількісний склад

№ з/п	Категорія працівників	Кількість, ос.	Частка, %
1	Адміністративно-управлінський персонал	25	9
2	Інженерно-технічні працівники та спеціалісти	49	18
3	Працівники	201	73

Джерело: [27]

ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» – це промислове підприємство, що займається вирощуванням індички і виробництвом м'яса під торговою маркою «Сяйвір» (далі ТМ «Сяйвір»). Уся продукція реалізується на внутрішньому ринку. Саме завдяки початку діяльності підприємства, в Україні вперше почалося промислове вирощування індиків.

Підприємство складається з декількох виробничих комплексів загальною площею 60000 м². Потужність виробництва сягає 12000 тон м'яса в рік. До складу підприємства входять:

- вісім птахофабрик;
- комбікормовий завод;
- забійний цех з обладнанням та устаткування для охолодження та миттєвого заморожування м'яса;
- цех переробки (з обладнанням західних виробників (вакуумна машина, обладнання для фасування продукції в модифікованому газовому середовищі);
- інфраструктура для дистрибуції.

З 2014 року підприємство є власником найбільшого в Західному регіоні комбікормового заводу ТОВ «АБО-МІКС», потужність становить 12 тис. тон гранульованого комбікорму на рік для всіх видів сільськогосподарських тварин і птиці. Завдяки цьому підприємство контролює якість та безпечність основної

сировини для годування тварин (оскільки комбікорм складає до 65 % загальної собівартості індичого м'яса). Продукція випускається під ТМ «Agro Gold Mix», реалізується в Україні та країнах ЄС.

Підприємство контролює основний цикл виробництва (див. рис. 2.2.): вирощування індиків (для цього підприємство співпрацює з провідним світовим інкубатором індичих яєць – німецькою компанією Kartzfehn), забій птиці та упаковку готової продукції.

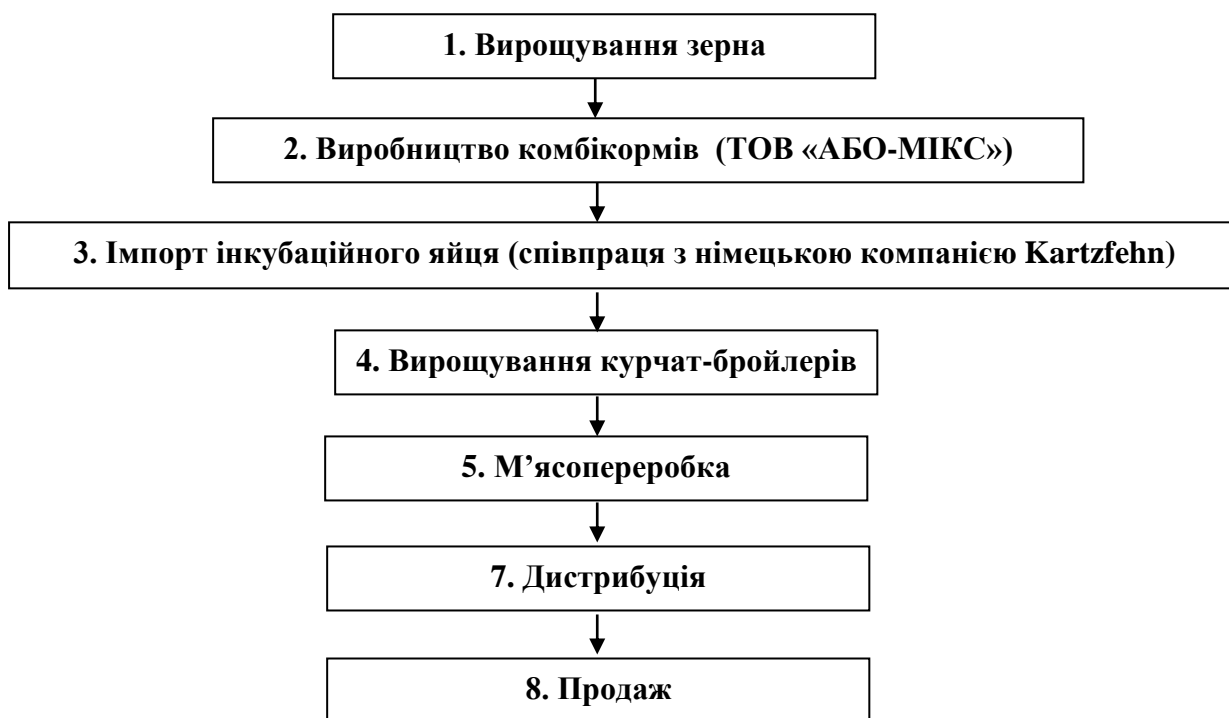

Рис. 2.2. Бізнес-модель ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»

Джерело: [27]

ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» спеціалізується лише на реалізації свіжого м'яса, а не готових виробів (шинка, сардельки, сосиски, ковбаси, м'ясні делікатеси). Продукція ТМ «Сяйвір» – це охолоджене та заморожене індиче м'ясо [27].

Охолоджене м'ясо – це свіже, виготовлене з заживо забитої птиці, м'ясо, що зберігається під спеціальним низькотемпературним режимом без заморожування. Стабільна температура охолодження підтримується протягом всіх процесів

розробки, упакування, зберігання, перевезення і дистрибуції. Охолоджене м'ясо зберігає свої властивості і не псується протягом 3–5 днів.

Заморозка м'яса здійснюється миттєвим заморожуванням до температури нижче -18°C , зберігається і дистрибується під тим же стабільним температурним режимом. Заморожене м'ясо зберігає свій хороший вигляд і добрі властивості від 6 місяців до року залежно від типу м'яса. Охолодження/заморожування м'яса запобігає утворенню і розповсюдженню бактерій та довше зберігає свої корисні властивості.

На підприємстві запроваджено системи управління якістю ISO:9001 та безпечністю харчових продуктів ISO:22000 (НАССР), а також розроблено систему відстеження (traceability system).

Асортимент ТМ «Сяйвір» [27]:

- індича тушка (4,5 – 18 кг);
- індиче філе;
- індиче бедро (без шкіри і кістки);
- індиче бедро (з шкірою і кісткою);
- м'ясо гомілки;
- м'ясо рублене;
- індичий окорок
- індичі крила (цілі та фаланги);
- індичі ший;
- індича спинка обвалена;
- індичі гузки;
- індичі печінка та серця;
- індичі шлунки;
- шашлик з індичого м'яса;
- індича шкіра та жир;
- фарш;
- лапи та голови.

Ринок індичого м'яса в Україні входить у структуру загального вітчизняного ринку м'ясної продукції, який є стратегічно важливим і найбільш значимим з погляду продовольчого забезпечення держави та функціонування харчової промисловості [28]. Сучасні тенденції розвитку вітчизняного ринку м'ясної продукції характеризують низьку насиченість ринку індичого м'яса в її загальній структурі. Між тим, інтерес до індичатини росте, як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках [29, с. 73]. Так, наприклад, в країнах Євросоюзу завдяки високим споживчим властивостям індичого м'яса (воно розглядається як дієтичний замітник яловичини і є сировиною для виробництва близько 150 видів ковбас), попит є високим. В Ізраїлі одна людина щорічно споживає 12 кг індичого м'яса, в США – 8 кг, в Польщі – 6 кг. Кожен українець за підсумками 2016 року споживає 23,7 кг м'яса птиці, з них на індичку припадає лише 800 грамів [30, с. 115]. Пов'язано це, насамперед з культурою споживання, ціновою політикою на м'ясну продукцію та низькою купівельною спроможністю населення.

Для характеристики ринку м'яса індичатини було розглянуто структуру споживання м'яса в Україні (рис. 2.3). Визначено, найбільш ваговою у структурі споживання є частка м'яса птиці – 46 %.

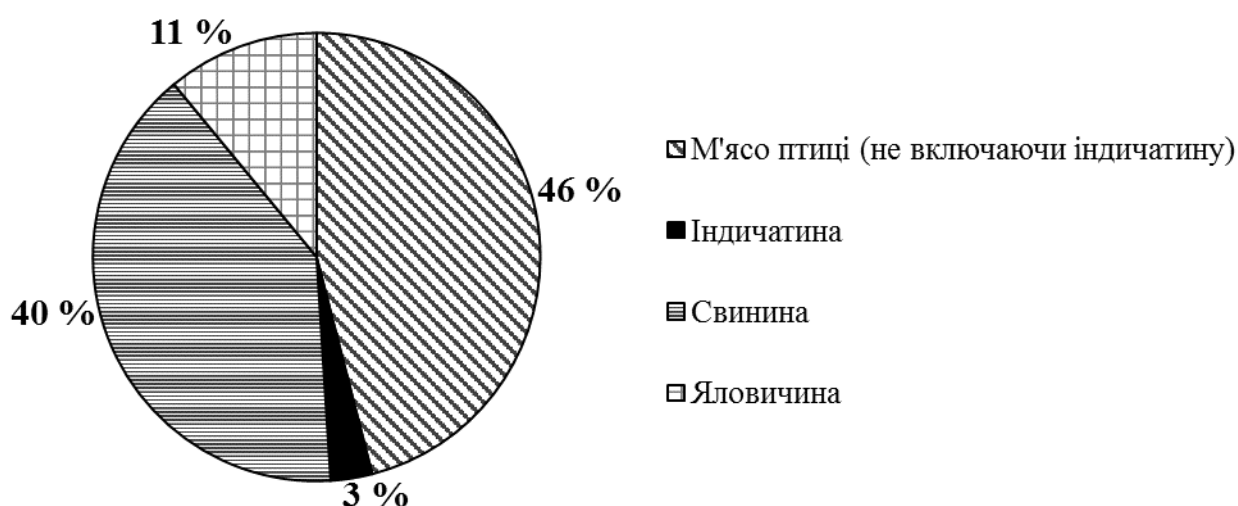

Рис. 2.3. Структура споживання м'яса в Україні, станом на 2018 р.

Джерело: [31]

Ринок індичатини в Україні ще далекий від насичення, проте демонструє інвестиційну привабливість: щороку приріст відбувається на 10%, а рентабельність бізнесу становить 10–15% [32]. У структурі споживання м'яса, індичатина займає лише 3 % (рис. 2.3). Пов'язано це з культурою споживання, ціновою політикою на м'ясо і низькою купівельною спроможністю населення. Крім цього, індичатина є дорожчою, що зумовлено вартістю імпортного племінного матеріалу, обладнанням для виробництва та зростання цін на корми.

Промисловим виробництвом індичого м'яса в Україні займаються більше 20 підприємств, проте лише п'ять з них забезпечують 96% від загального обсягу виробництва. Станом на 2018 р. на ринку індичого м'яса України, є очевидною тенденція до монополізації – більше 50 % частки ринку займають два підприємства (рис. 2.4):

- ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» – є лідером на ринку промислового виробництва м'яса індички під ТМ «Сяйвір», займаючи 44 % з потужністю виробництва 120000 тон індичого м'яса на рік;
- ПАТ «Племптахорадгосп Броварський» під ТМ «Інделіка» з потужністю виробництва 5130 тон індичого м'яса на рік.

Третє місце ділять три виробники із середньорічними потужностями 2700-3200 тон на рік живою вагою: СП ТОВ «Володар» (Київська область), ТОВ «Агрофірма «Добробут Прикарпаття»» (Івано-Франківська область) та ТОВ «Індичка» (ТМ «Своя індичка», Сумська область).

Також серед середніх та малих птахоферм із вирощування індички в Україні експерти виділяють:

- ТОВ «Птахофабрика «Крила Таврії»» (Дніпропетровська обл.);
- ТОВ «УПГ Малинівка» (Чернівецька обл.);
- ТзОВ «Зоотех» (ТМ «Індик Шпиндик», Івано-Франківська обл.);
- ФГ «Пан Індик» (Чернівецька обл.).

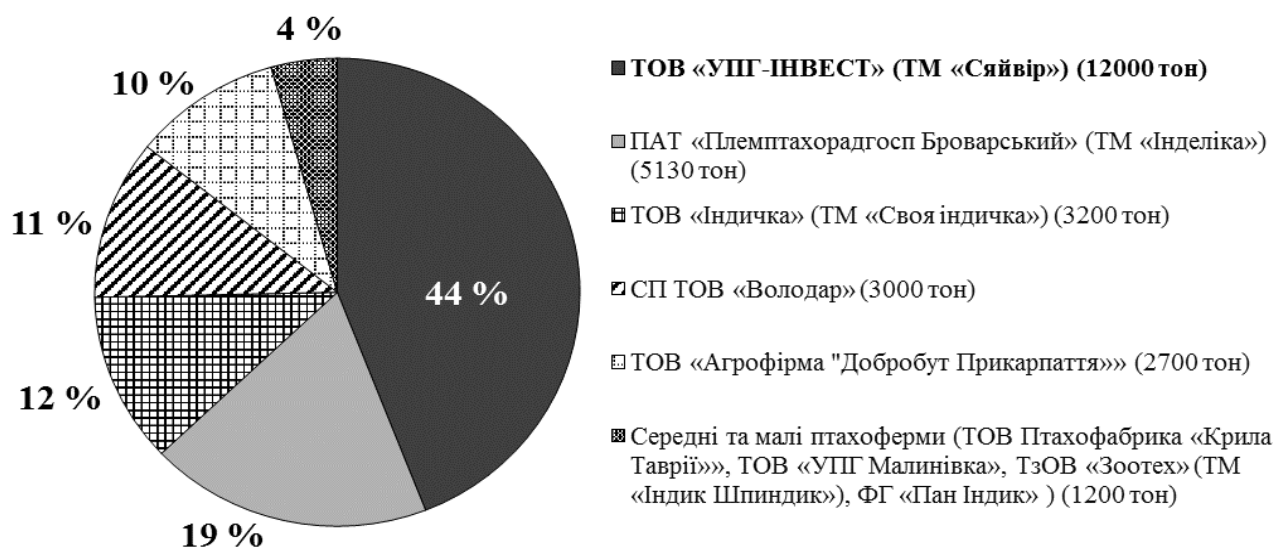

Рис. 2.4. Виробники індичого м'яса на ринку України (частка ринку, %) станом на 2018 р.

Джерело: [29, с. 73; 33; 34]

Основним конкурентом ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» виступає ПАТ «Племтахорадгосп» з продукцією ТМ «Інделіка». Дане підприємство має диверсифіковане виробництво: спеціалізується як на виробництві та реалізації свіжого м'яса індички, так і готових виробів (напівфабрикатів).

Крім того, в 2017 р. продукція ТМ «Інделіка» вийшла на зовнішні ринки, перша поставка була до Йорданії. В 2018 р. географія розширилася до Грузії, Африки та Саудівської Аравії. Загальний обсяг експорту становить до 100 тон на рік [35].

ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» володіє власним автопарком вантажівок-рефрижераторів, тому більшість поставок замороженої та охолодженої продукції здійснює самостійно без посередників. Збут продукції відбувається за трьома напрямками, представленими на рис. 2.5.

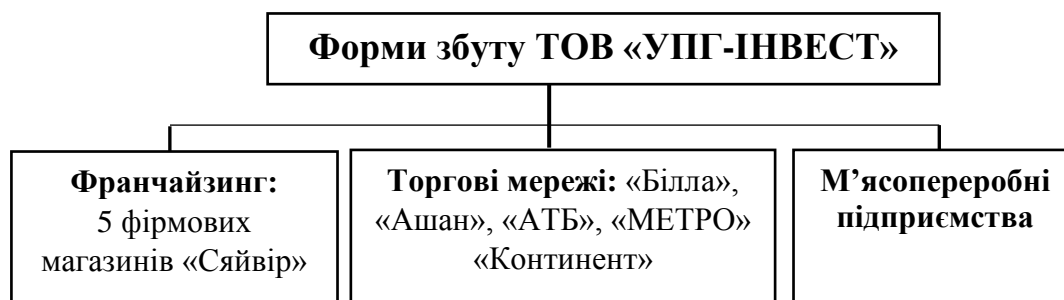

Рис. 2.5. Форми збуту продукції ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»

Джерело: [27]

Основним каналом збуту продукції є торгові мережі: «Білла», «Ашан», «МЕТРО», «Континент».

Франчайзинг для ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» стратегічно важливий канал збуту продукції ТМ «Сяйвір». Франчайзингова мережа представлена 5 фірмовими магазинами в м. Києві.

2.2. Аналіз та оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства

Для детального аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» розглянемо ключові фінансові показники його діяльності за даними фінансової звітності № 2 – звіт про фінансові результати (додаток Б). Результати дослідження представлено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні фінансові показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

Показник	Період, рр.				
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>I</i>	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції	113,08	151,68	170,13	232,79	269,46
Собівартість реалізованої продукції	(91,76)	(138,96)	(154,51)	(174,92)	(217,6)
Валовий прибуток	21,32	12,71	15,63	57,87	51,86
Фінансовий результат від операційної діяльності	5,863	(17,24)	(10,05)	34,7	36,12

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6
Інші фінансові доходи	0,14	0,05	0	0,02	0
Інші доходи	0,8	26,78	18,02	0,228	281
Фінансові витрати	(8,8)	(3,31)	(1,61)	(2,91)	(2,34)
Інші витрати	(0,063)	(0)	(0,018)	(0,067)	(0,06)
Чистий фінансовий результат	(2,91)	6,24	6,35	31,96	34,001

(Розраховано на основі звіту про фінансові результати підприємства (додаток Б))

Для візуалізації даних показників чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції сформовано рис. 2.6.

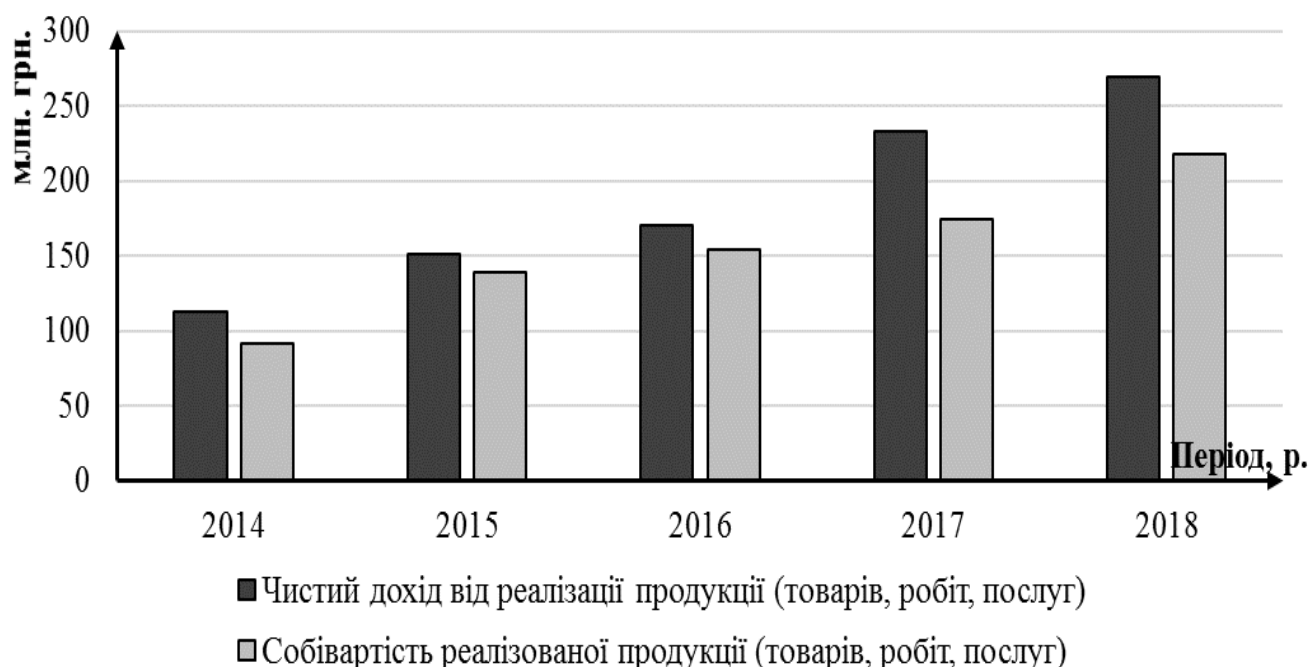

Рис. 2.6. Динаміка зміни чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції ТОВ «УПІГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПІГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

Для більш детального аналізу цих показників розглянемо їх зміну в абсолютному та відносному вираженні. Для цього розглянемо абсолютне відхилення та величину темпу приросту. Результати дослідження представлені в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Динаміка зміни чистого доходу від реалізації продукції та собівартості
реалізованої продукції ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.**

Показник	Абсолютне відхилення, тис. грн.				Темп приросту показника, %			
	Період, рр.							
	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
Чистий дохід від реалізації продукції	38,59	18,46	62,66	36,67	34,13	12,17	36,83	15,75
Собівартість реалізованої продукції	47,20	15,54	20,42	42,68	51,44	11,19	13,21	24,40
Валовий прибуток	-8,61	2,91	42,24	-6,01	-40,38	22,90	270,36	-10,39

*Розраховано на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»
(додаток Б)*

У результаті дослідження показників протягом періоду п'яти років (2014 – 2018 рр.) виявлено позитивну тенденцію зростання чистого доходу від реалізації продукції: в 2015 р. – на 34,13 %, в 2016 р. – на 12,17 %, в 2017 р. – на 36,83 %, в 2018 р. – на 15,75 %.

Показник собівартості реалізованої продукції теж демонструє зростання, що є негативним фактором. Але це пояснюється рядом об'єктивних зовнішніх та внутрішніх чинників впливу, зокрема таких як: підвищення цін на виробництво сировини та основних матеріалів, підвищення заробітної плати працівникам зайнятим у виробництві продукції та інших витрат.

Для узагальнення аналізу цих двох показників розглянуто динаміку зміни валового прибутку, що являє собою різницю чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції.

На рис. 2.7 візуалізовано отримані дані.

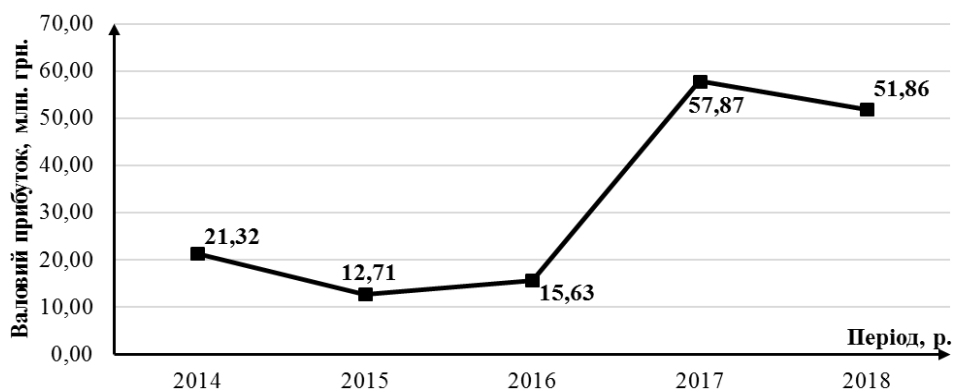

Рис. 2.7. Динаміка зміни валового прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ», млн. грн.

Складено на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

На основі аналізу динаміки зміни валового прибутку виявлено, що в 2017 показник зріс на 270,24 % і склав 57,87 млн. грн. Тенденція щодо зростання валового прибутку (і відповідно збільшення різниці між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції) є позитивною і свідчить про можливість підприємства у майбутньому сплачувати податки та забезпечувати господарську діяльність.

Розглянемо фінансові результати від операційної діяльності. Результати аналізу візуалізовано на рис. 2.8.

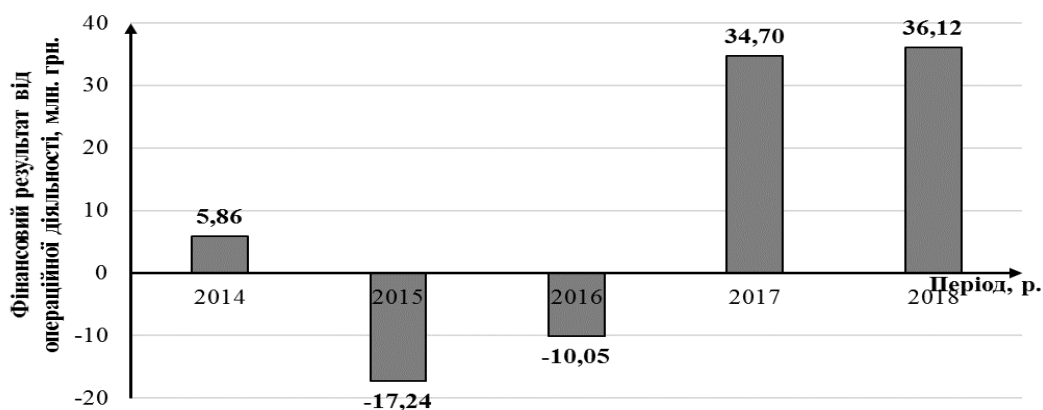

Рис. 2.8. Динаміка зміни фінансового результату від операційної діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

Складено на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

На основі аналізу динаміки зміни показника виявлено, що в 2015 та 2016 р. підприємство отримало збиток від операційної діяльності, величина якого в 2015 р. склала 17,24 млн. грн. та 10,05 млн. грн. в 2016 р. Для з'ясування причини отримання підприємством збитку від операційної діяльності розглянемо динаміку зміни витрат: адміністративних, витрат на збут та інших витрат, що мають вплив на цей показник. Дані представлені в табл. 2.4 та візуалізовані на рис. 2.9.

Таблиця 2.4

Динаміка зміни адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

Показник	Період, рр.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Адміністративні витрати	4,84	6,42	6,09	7,86	7,35
Витрати на збут	8,11	9,88	15,41	22,92	20,65
Інші операційні витрати	9,07	64,18	20,26	3,06	2,79

Розраховано на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»
(додаток Б)

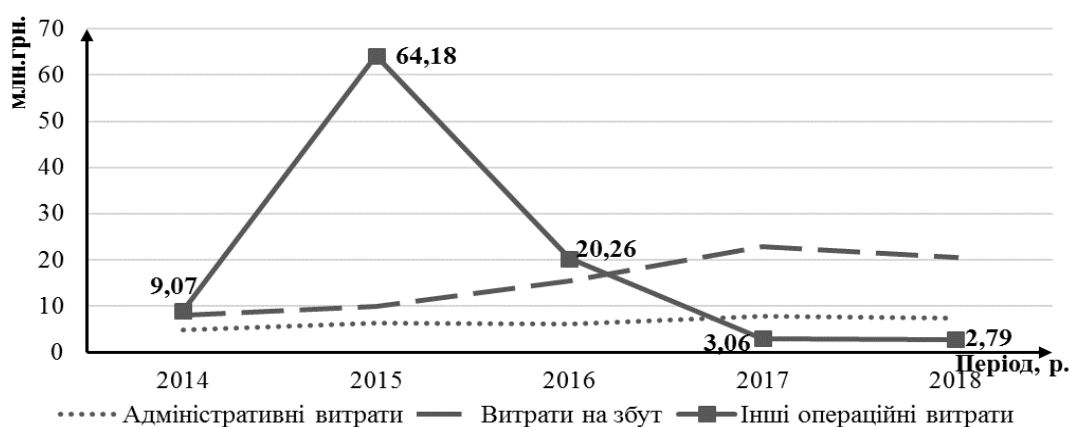

Рис. 2.9. Динаміка зміни адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

Складено на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»
(додаток Б)

Проаналізувавши величини трьох видів витрат виявлено, що в 2015 та 2016 рр. значно зросли інші операційні витрати: в 2015 р. до 64,18 млн. грн., в 2016 р. до 20,26 млн. грн.

3 грудня 2014 р. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є власником найбільшого в Західному регіоні комбікормового заводу ТОВ «АБО-МІКС», потужність якого становить 12 тис. тон гранульованого комбікорму на рік для всіх видів сільськогосподарських тварин.

Для забезпечення власної потреби у сировині для годування індиків необхідно було розробити спеціальний корм для даного виду птиці. Завдяки цьому, починаючи з 2014 р. підприємство контролює якість та безпечність основної сировини для годування тварин (оскільки комбікорм складає до 65 % загальної собівартості індичого м'яса). Окрім того, керівництво підприємства прийняло рішення про реалізацію комбікормової продукції до країн ЄС.

В 2016 р. на підприємстві було запроваджено системи управління якістю ISO:9001 для задоволення вимог щодо експорту продукції. Грошові кошти, які були витрачені на розробку, дослідження та впровадження системи управління якістю увійшли до складу інших операційних витрат та мали значний вплив на показник фінансового результату в 2015 та в 2016 рр.

Узагальнюючим показником для аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є чистий фінансовий результат.

На рис. 2.10 представлено динаміку його зміни за період 2014 – 2018 рр.

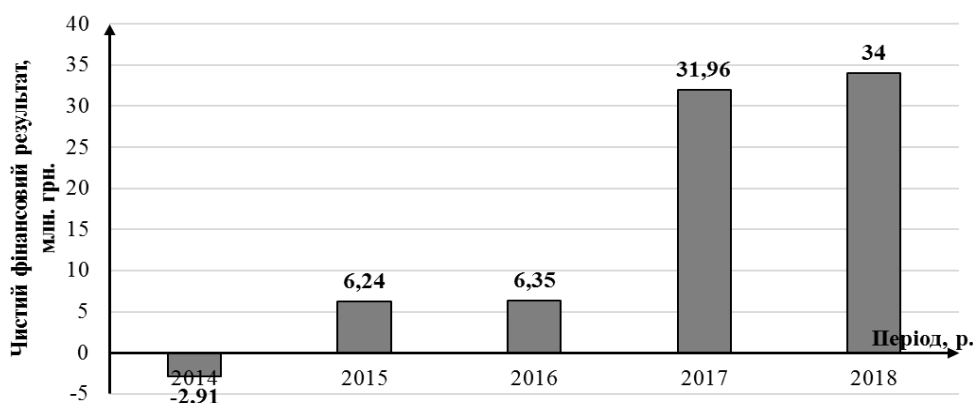

Рис. 2.10. Динаміка зміни чистого фінансового результату ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

Складено на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

Протягом аналізованого періоду можна помітити, що в 2014 р. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» отримало збиток в розмірі 2,91 млн. грн.

Проте в 2015 р. підприємство отримало прибуток в розмірі 6,24 млн. грн. і протягом наступних років спостерігається позитивна тенденція до збільшення чистого прибутку.

В 2017 р. підприємство отримало прибуток в розмірі 31,96 млн. грн.. Зростання відбулось на 403,3 % порівняно з 2016 р. Дана тенденція спостерігається і в 2018 р. Показники чистого прибутку склав 34 млн.

Для отримання комплексної оцінки фінансового стану підприємства проаналізуємо наступні групи показників:

- ліквідності;
- ділової активності
- рентабельності.

Результати аналізу показників ліквідності представлено в табл. 2.5 та продемонстровано на рис. 2.11 і рис. 2.12.

Таблиця 2.5

Аналіз показників ліквідності ТОВ «УПГ ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр.

Показник	Період, р.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт покриття	1,10	0,65	0,80	1,05	0,79
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,96	0,52	0,62	0,88	0,54
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,004	0,01	0,02	0,10
Робочий капітал, млн. грн.	4,09	-34,61	-28,56	4,98	-21,69

Розраховано на основі звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

Коефіцієнт покриття (коефіцієнт поточної ліквідності) в 2014 р. та 2017 р. склав більше 1 і знаходився в межах мінімального нормативного значення. Проте, починаючи з 2015 р. спостерігається негативна тенденція до зниження. Так, в 2018 р. значення показника склало 0,79. Отримані значення свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Як наслідок, для ТОВ «УПГ-

ІНВЕСТ» це веде до зниження довіри до підприємства з боку кредитних організацій, постачальників, інвесторів і партнерів. Крім цього, проблеми з платоспроможністю ведуть до збільшення вартості позикових коштів і, як результат, до прямих фінансових втрат [36].

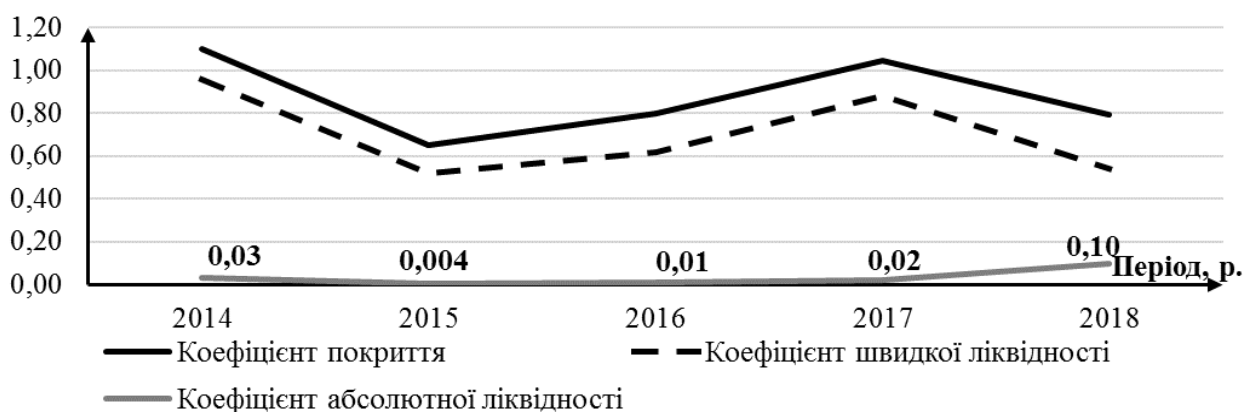

Рис. 2.11. Динаміка зміни коефіцієнтів ліквідності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр.

Розраховано на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Отримані дані коефіцієнта швидкої ліквідності (термінової ліквідності) протягом періоду 2014 – 2018 рр. знаходяться в межах нормативного значення, і на кожну гривню поточних зобов'язань припадає більше 0,5 гривні високоліквідних оборотних активів. Це свідчить про здатність ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів.

Аналіз коефіцієнтів абсолютної ліквідності свідчать про низьку здатність підприємства вчасно погасити зобов'язання у випадку вимоги негайної сплати платежів. Значення показника протягом періоду з 2014 – 2017 р. були нижчими за нормативні (0,1 – 0,2). Проте, протягом періоду 5 років спостерігається позитивна зростаюча тенденція. В 2018 р. значення показника склало 0,1.

Вартісним показником оцінки ліквідності підприємства, який характеризує оборотні активи, які фінансуються за рахунок власного капіталу і довгострокових

зобов'язань, є робочий капітал. Згідно, обчислених даних в табл. 2.5. та їх візуалізації на рис. 2.11, помітно, що в 2015, 2016, 2018 р. значення робочого капіталу є від'ємним. Дана тенденція є негативною для підприємства, оскільки може свідчити про нездатність вчасно сплачувати власні короткострокові зобов'язання.

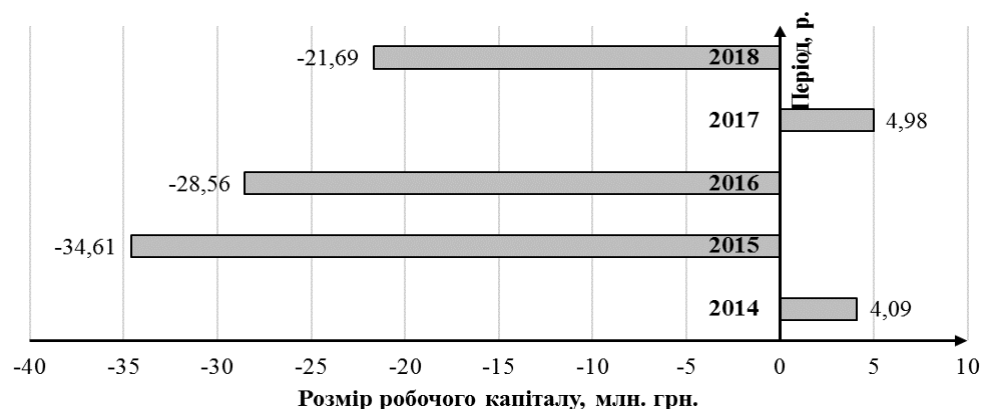

Рис. 2.12. Динаміка зміни робочого (оборотного) капіталу ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Результати аналізу показників ділової активності представлено в табл. 2.6 та рис. 2.13, рис. 2.14.

Таблиця 2.6

Аналіз показників ділової активності ТОВ «УПГ ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр.

Показник	Період, р.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,76	1,53	1,21	2,15	2,58
Коефіцієнт оборотності дебіторської з-сті	4,79	4,83	2,49	3,43	3,58
Термін погашення кредиторської з-сті, днів	130	235	298	167	140
Термін погашення дебіторської з-сті, днів	75	75	144	105	101
Коефіцієнт оборотності активів	0,83	0,98	0,84	1,15	1,16
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	15,73	10,59	6,21	9,84	8,26
Коефіцієнт оборотності основних засобів	1,24	1,69	1,93	2,73	1,85
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,25	2,74	2,76	2,49	2,12

Розраховано на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Для оцінки ефективності управління кредиторською заборгованістю розраховано коефіцієнт кредиторської заборгованості та період її погашення. Для демонстрації ефективності відносин з клієнтами та постачальниками проаналізовано коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості та період її погашення. Отримані дані показують як довго останні погашають свої рахунки. Коефіцієнт дає уявлення про платіжну дисципліну. На рис. 2.14. проілюстровано результати дослідження.

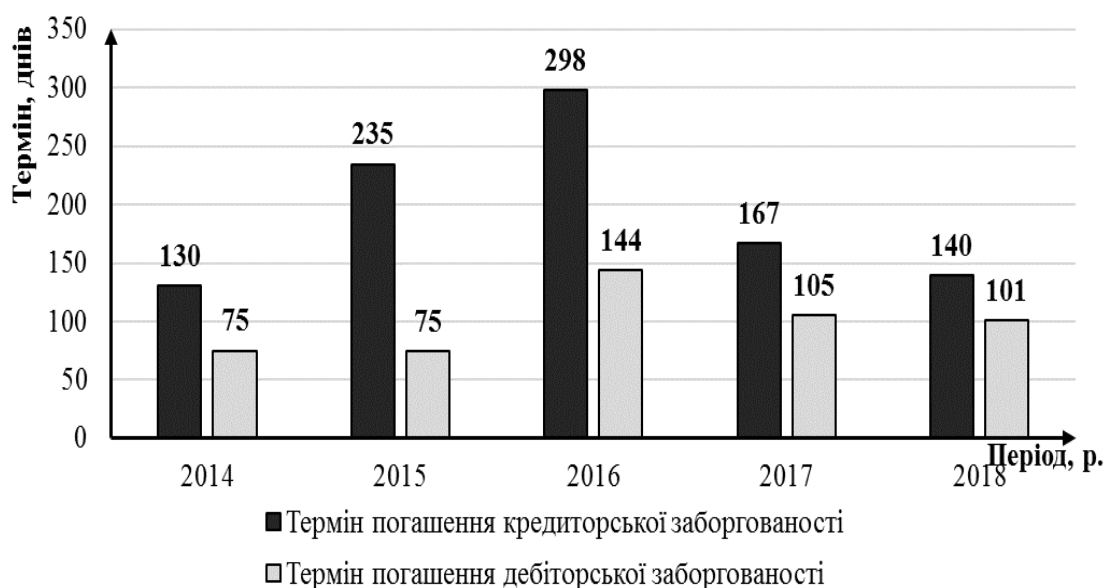

Рис. 2.13. Терміни погашення кредиторської та дебіторської заборгованостей ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Отримані значення термінів погашення кредиторської заборгованості протягом періоду 2014 – 2018 рр. є вищими за нормативні значення в сфері сільського господарства (становить до 75 днів) [37, с. 42]. Проте з 2017 р. спостерігається позитивна спадна тенденція: в 2017 р. показник склав 167 днів, в 2018 р. – 140 днів.

В 2014 р. підприємство здійснило останню оплату по банківському кредиту в розмірі 45,12 млн. грн. В період з 2015 по 2018 рр. у підприємства відсутня довгострокові зобов'язання по довгостроковим кредитам в банках.

Величина поточних зобов'язань підприємства в 2018 р. склала 104,61 млн. грн. Їх склад за 2018 р. представлено на рис. 2.14.

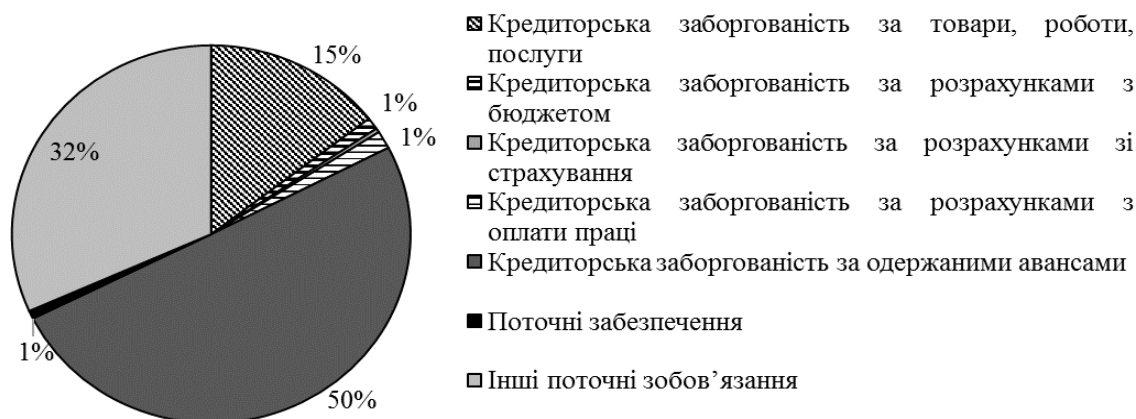

Рис. 2.14. Склад поточних зобов'язань ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2018 р.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

В структурі поточних зобов'язань підприємства 50 % займає кредиторська заборгованість за одержаними авансами, 32 % – кредиторська заборгованість за розрахунки зі страхування, 15 % – кредиторська заборгованість за товарами, роботами, послуги.

Позитивною тенденцією є збільшення значення коефіцієнта оборотності активів [38]: зі значення 0,83 в 2014 р. до значення 1,16 в 2018 р. (тобто зростання відбулося на 67 %. Що свідчить про зростання ефективності використання активів підприємства.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу за аналізований період знаходився в межах 2,12 – 2,76. Отримані результати демонструють стабільність у використанні наявного у підприємства капіталу. Результати аналізу показників рентабельності представлено в табл. 2.7 та на рис. 2.15.

Таблиця 2.7

Аналіз показників рентабельності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр., %

Показник	Період, р.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Рентабельність активів	-2,13	4,05	3,13	15,85	14,66
Рентабельність власного капіталу	-5,78	11,27	10,28	34,18	26,70
Рентабельність продукції	-2,57	4,11	3,73	13,73	12,62

Розраховано на основі звіту про фінансовий стан (додаток А) та звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

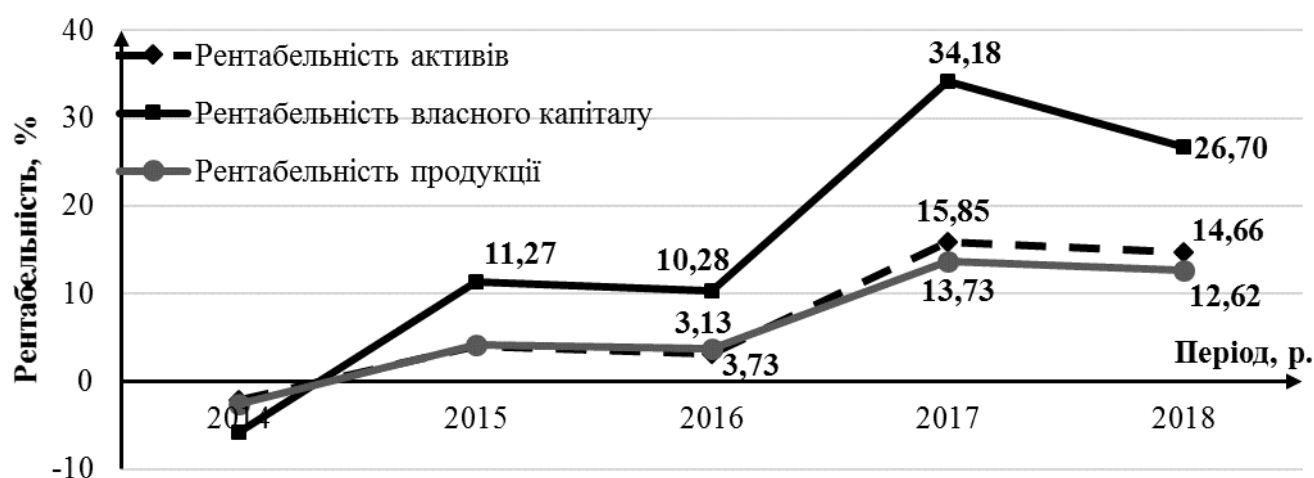

Рис. 2.15. Показники рентабельності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2014 – 2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансовий стан (додаток А) та звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

Аналізуючи отримані результати, можна помітити, що а 2014 р. спостерігаються негативні значення по всім показникам рентабельності: активів, власного капіталу, продукції.

Дана ситуація спричинена тим, що в 2014 р. чистим фінансовим результатом ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» був збиток в розмірі 2,91 млн. грн. Проте з 2015 р. по 2018 р. показники рентабельності є додатними величинами, що свідчить про отримання підприємством прибутку.

Найвищі значення показників спостерігаються в 2017 р.: рентабельність активів склала 34,18 %, рентабельність власного капіталу – 15,85 %, рентабельність продажів – 13,73 %.

2.3. Результати діагностики особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства

Високий рівень фінансової стійкості підприємства є результатом ефективного управління ресурсним забезпеченням [15]. Тому діагностика особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства є пріоритетним комплексом заходів, спрямованих на дослідження рівня фінансової стійкості, виявлення проблемних зон та причин, що їх спричинили.

Комплексна діагностика особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості здійснюється у декілька етапів [22]:

- 1) визначення стійкості джерел формування капіталу;
- 2) розрахунок за даними форми № 1 (Звіт про фінансовий стан) системи абсолютних показників, які характеризують забезпеченість запасів джерелами формування і надають можливість визначити відповідний тип фінансової стійкості підприємства;
- 3) розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи відносних показників фінансової стійкості, у результаті якого визначається відповідний рівень фінансової стійкості підприємства;
- 4) розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності.

Окрім розрахунків, необхідно виявити тенденції зміни рівня фінансової стійкості підприємства у часі та порівняти отримані фактичні показники з нормативними (у галузі в якій працює підприємство).

Для визначення стійкості джерел формування капіталу розглянуто певні дані елементу «Пасиви» з форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

Вертикальний аналіз дає змогу дослідити структуру та питому вагу кожного з елементів власного капіталу, та визначити оптимальність структури капіталу.

Отримані дані за допомогою вертикального аналізу представлені в табл. 2.8 та проілюстровано на рис. 2.16.

Таблиця 2.8

Вертикальний аналіз структурного елементу пасиву форми № 1 (Звіт про фінансовий стан) «Власний капітал»

Показник	Період, р.									
	2014		2015		2016		2017		2018	
	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %
Зареєстрований капітал	4,5	8,95	4,50	8,12	4,50	7,29	4,50	4,81	4,5	3,53
Нерозподілений прибуток	45,8	91,05	50,89	91,88	57,24	92,71	88,98	95,19	122,86	96,47
Усього за розділом I	50,3	100	55,39	100	61,74	100	93,48	100	127,36	100

Розраховано на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

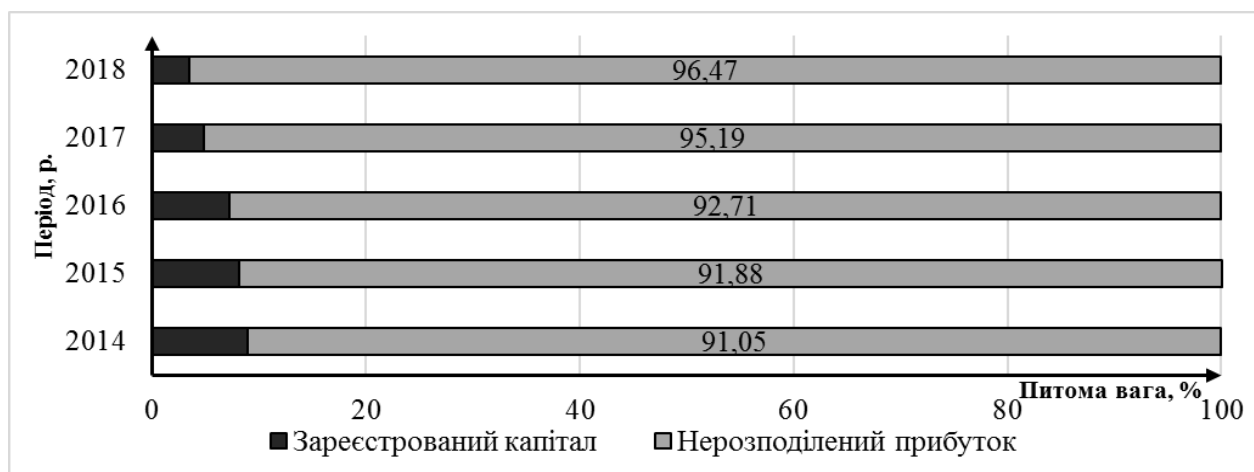

Рис. 2.16. Питома вага структурних елементів «Власного капіталу» ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Структуру власного капіталу ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» утворюють два показника:

- 1) зареєстрований капітал підприємства, який складає 4,5 млн. грн. і є незмінним протягом досліджуваного періоду;
- 2) нерозподілений прибуток, що є важливим джерелом внутрішнього фінансування підприємства.

Проведений вертикальний аналіз демонструє, що у структурі власного капіталу ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» переважає питома вага нерозподіленого прибутку: з 91,05 % в 2014 р. до 96,47 % в 2018 р. Дана тенденція є позитивною і свідчить про можливість підприємства самостійно фінансувати свою діяльність.

На рис. 2.17 візуалізовано динаміку зміни нерозподіленого прибутку.

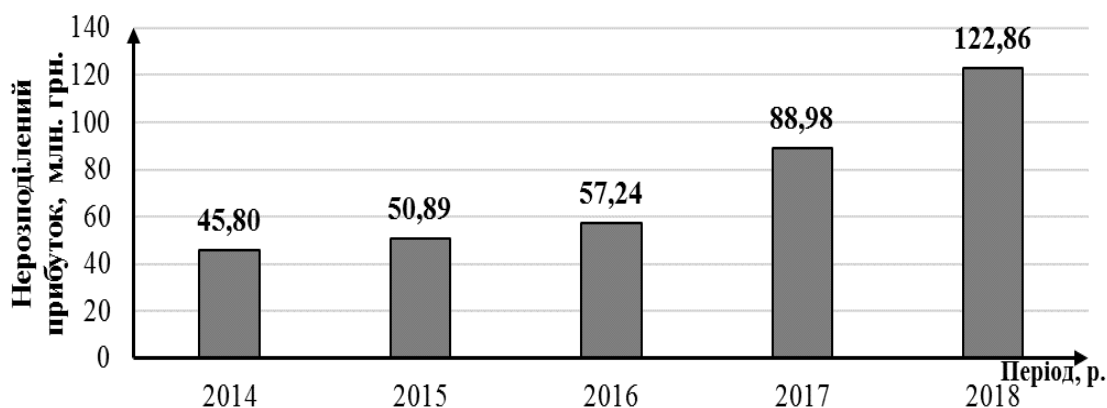

Рис. 2.17. Динаміка зміни показника нерозподіленого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Другим етапом аналізу рівня ресурсного забезпечення фінансової стійкості є дослідження абсолютних показників фінансової стійкості за допомогою якого можливо визначити відповідний тип фінансової стійкості підприємства.

Методика автора Гапак Н. М. [20], яка передбачає формування багаторівневої схеми покриття запасів і витрат. Для характеристики ступеня забезпеченості запасів і витрат необхідно визначити наявність джерел їх формування.

Наявність власних обігових коштів підприємства (ВОК), власних і довгострокових позикових коштів (ВДПК) і загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат (ДФЗВ) розраховано за формулами 1.1 – 1.3 та представлено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Характеристика наявності джерел формування запасів і витрат

ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.

№ з/п	Показник	Період, р.				
		2014	2015	2016	2017	2018
1	Власний капітал	50,3	55,39	61,74	93,48	127,36
2	Необоротні активи	91,63	90	90,3	88,5	149,05
3	Власні обігові кошти (ВОК)	-41,33	-34,61	-28,56	4,98	-21,69
4	Довгострокові зобов'язання	45,42	0	0	0	0
5	Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів (ВДПК)	4,09	-34,61	-28,56	4,98	-21,69
6	Короткострокові зобов'язання	40,93	98,88	140,79	108,17	104,61
7	Загальний розмір основних джерел покриття запасів і витрат (ДФЗВ)	45,02	64,27	112,23	113,15	82,92

(Розраховано на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А))

Позитивною тенденцією є відсутність у підприємства довгострокових зобов'язань з 2015 р.

Трьом показникам наявності джерел формування запасів і витрат відповідають три показники забезпеченості запасів джерелами їх формування. На основі цих показників і визначається відповідний рівень фінансової стійкості.

Надлишок (+) або нестача (–) власних обігових коштів (ВОК), власних і довгострокових позикових коштів (ВДПК) і загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат (ДФЗВ) розраховано за формулами 1.4 – 1.6.

Для визначення типу фінансової стійкості використано модель, сформовану в табл. 1.4. Обчислені показники забезпеченості запасів і витрат джерелами їх формування представлено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Багаторівнева схема покриття запасів і витрат ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за
період 2014 – 2018 рр.**

Показник	Період									
	2014	S	2015	S	2016	S	2017	S	2018	S
Надлишок (+) або нестача(-):										
1. Власних обігових коштів	-52,37	0	-58,94	0	-74,33	0	-28,19	0	-65,79	0
2. Власних коштів і довгострокових зобов'язань	-6,96	0	-58,94	0	-74,33	0	-28,19	0	-65,79	0
3. Основних джерел покриття запасів	33,97	1	39,94	1	66,45	1	79,98	1	38,82	1
Тип фінансової стійкості	Нестійкий фінансовий стан		Нестійкий фінансовий стан		Нестійкий фінансовий стан		Нестійкий фінансовий стан		Нестійкий фінансовий стан	

*Розраховано автором за даними фінансової звітності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»
(додаток А)*

Тримірний показник S (0, 0, 1), згідно багаторівневої схеми покриття запасів і витрат вказує на нестійкий фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (для забезпечення запасів крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і позик залучаються короткострокові кредити та позики) задається умовами:

$$\begin{cases} \Delta BOK < 0; \\ \Delta ВДПК < 0; \\ \Delta ДФЗВ \geq 0. \end{cases}$$

Третім етапом аналізу забезпечення фінансової стійкості є розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи відносних показників фінансової стійкості. Результати дослідження представлені в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

**Основні фінансові показники, що визначають рівень фінансової стійкості
ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.**

№ з/п	Назва показника	Період, р.				
		2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
1	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,37	0,36	0,30	0,46	0,55

Продовження табл. 2.11

1	2	3	4	5	6	7
2	Коефіцієнт фінансової залежності	2,72	2,79	3,28	2,16	1,82
3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,08	-0,62	-0,46	0,05	-0,17
4	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,63	0,64	0,70	0,54	0,45
5	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	0,5	0	0	0	0
6	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,47	0	0	0	0
7	Коефіцієнт структури позикового капіталу	0,53	0	0	0	0
8	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	1,72	1,79	2,28	1,16	0,82
9	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	1,12	0,86	0,55	0,83	1,54
10	Показник фінансового левериджу	0,9	0	0	0	0

Розраховано на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Розрахунок наведених коефіцієнтів в табл. 2.10 у дає змогу проаналізувати динаміку зміни значень показників, але не відображає, яким у цілому є рівень забезпечення фінансової стійкості підприємства. Для усунення цього недоліку та поєднання усіх відносних показників в процесі аналізу використаємо методику інтегральної оцінки показників у часі.

Для визначення інтегральної оцінки фінансової стійкості підприємства потрібно проаналізувати в динаміці зміну коефіцієнтів (відносних показників). При розрахунку, необхідно зважати на те, що показники мають різні одиниці виміру, а також мають різний вплив на стан стійкого розвитку системи: поліпшують (стимулятори), або мають зворотну властивість (дестимулятори). Тому, необхідною складовою оцінки рівня фінансової стійкості підприємства є процес стандартизації отриманих показників, яка проводиться за формулою 1.2 [26].

Для дестимуляторів P_{ij} обчислюється та використовується в розрахунках обернена величина.

В якості еталонних значень для розрахунку стандартизованих значень показників фінансової стійкості використовуються показники згідно Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджених Наказом Міністерства економіки України №1361 від 26.10.2010 р. [22].

Еталонні значення для розрахунку стандартизованих значень показників фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» представлено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

**Еталонні значення для розрахунку стандартизованих значень показників
фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»**

№ з/п	Назва показника	Еталонне значення
1	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,5
2	Коефіцієнт фінансової залежності	2
3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,1
4	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,6
5	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	0,5
6	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,4
7	Коефіцієнт структури позикового капіталу	0,6
8	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	0,3
9	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,1
10	Показник фінансового левериджу	0,25

Джерело: [22]

Результати розрахунків після проведення процедури стандартизації представлено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13

**Стандартизовані значення показників фінансової стійкості
ТОВ «УПГ– ІНВЕСТ»**

№ з/п	Назва показника	Період, р.				
		2014	2015	2016	2017	2018
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
1	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,74	0,72	0,61	0,93	1,10
2	Коефіцієнт фінансової залежності	0,74	0,72	0,61	0,93	1,10

Продовження табл. 2.13

1	2	3	4	5	6	7
3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,81	-6,25	-4,63	0,53	-1,70
4	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,95	0,94	0,86	1,12	1,33
5	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	1,01	0	0	0	0
6	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,84	0	0	0	0
7	Коефіцієнт структури позикового капіталу	1,14	0	0	0	0
8	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	0,17	0,17	0,13	0,26	0,37
9	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	1,17	8,62	5,50	4,26	5,36
10	Показник фінансового левериджу	0,28	0	0	0	0

Розраховано автором за даними [22] та аналізу звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Розрахунок інтегрального значення фінансової стійкості підприємства (I_j) обчислено за формулою 1.2.

$$I_{2014} = \frac{0,74 + 0,74 + 0,8 + 0,95 + 1,01 + 0,84 + 1,14 + 0,17 + 1,17 + 0,28}{10} = 0,78$$

$$I_{2015} = \frac{0,72 + 0,72 - 6,25 + 0,94 + 0 + 0 + 0 + 0,17 + 8,62 + 0}{10} = 0,49$$

$$I_{2016} = \frac{0,61 + 0,61 - 4,63 + 0,86 + 0 + 0 + 0 + 0,13 + 5,5 + 0}{10} = 0,31$$

$$I_{2017} = \frac{0,93 + 0,93 + 0,53 + 1,12 + 0 + 0 + 0 + 0,26 + 4,26 + 0}{10} = 0,8$$

$$I_{2018} = \frac{1,1 + 1,1 - 1,7 + 1,33 + 0 + 0 + 0 + 0,37 + 5,36 + 0}{10} = 0,75$$

Для обґрунтування діапазонів зміни інтегральної оцінки використаємо запропоновану шкалу карт стійкості підприємства (див. табл. 1.7), згідно з якою виділяють вісім рівнів економічної стійкості (в т. ч. фінансової стійкості). Кожному з цих рівнів відповідає свій діапазон зміни інтегральної оцінки.

Розрахунки інтегрального значення фінансової стійкості за період 2014 – 2018 рр. представлено в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

**Інтегральна оцінка фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період
2014 – 2018 рр.**

Показник	Період, р.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Оцінка фінансової стійкості, %	78	49	31	80	75
Рівень стійкого розвитку системи	нормальний	нестійкий	критичний	високий	нормальний

Розраховано за даними звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

Графічна інтерпретація зміни інтегральної оцінки фінансової стійкості ТОВ «УПГ – ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр. представлено на рис. 2.18.

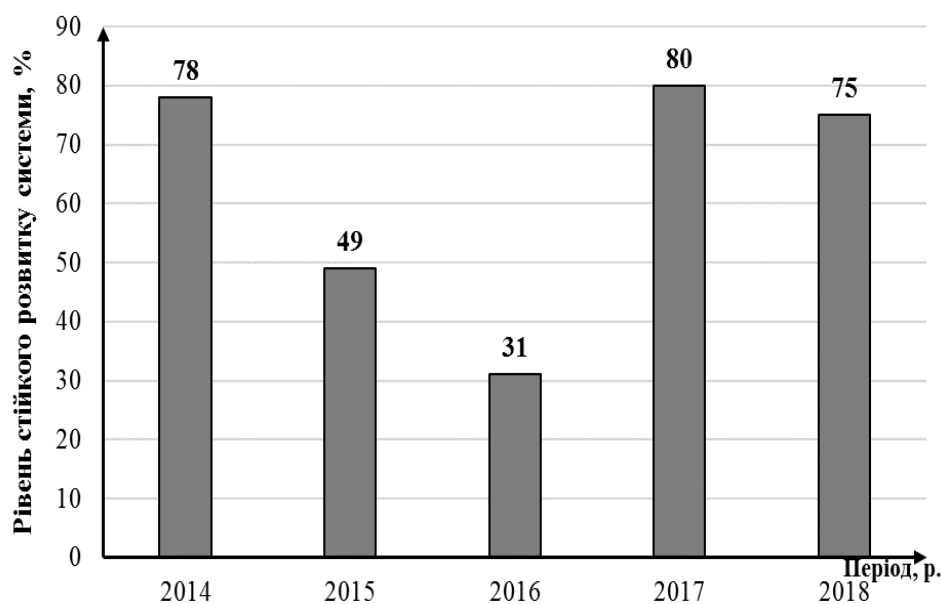

Рис. 2.18. Діапазон зміни інтегральної оцінки фінансової стійкості
ТОВ «УПГ – ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

У результаті розрахунку за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи відносних показників фінансової стійкості визначено, що рівень ресурсного забезпечення фінансової стійкості протягом періоду 2014 – 2018 рр. коливається в діапазоні від 31 до 80 % (згідно інтегральної оцінки): в 2016 р. спостерігався критичний рівень; в 2017 р. – високий. В 2018 р. інтегральне значення знизилось до 75 %, що свідчить про нормальний рівень стійкого розвитку системи. Проте тенденція до зниження значення показника є негативною.

Четвертий етап комплексного дослідження визначення фактичного рівня фінансової стійкості передбачає розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності. До них відносять показники: поріг рентабельності (ПР) та запас фінансової стійкості (ЗФС), які розраховуються за формулами 1.3–1.5. Результати розрахунків представлено в табл. 2.15. та візуалізовано на рис. 2.19.

Таблиця 2.15

**Система показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності
ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»**

Показник	Період, р.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	113082	151676	170131	232790	269461
Змінні витрати, тис. грн.	97309	164302	166296	176618	211112
Маржинальний прибуток, тис. грн.	15773,0	-12626,0	3835,0	56172,0	58349,5
Коефіцієнт маржинального прибутку	0,14	-0,08	0,02	0,24	0,22
Постійні витрати, тис. грн.	5020	18765	22608	26565	36717
Поріг рентабельності, тис. грн.	35990,087	-225424	1002952	110092	169561
Запас фінансової стійкості, %	68,17	248,62	-489,52	52,71	37,07

Розраховано за даними звіту про фінансовий стан підприємства (додаток А) та звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)

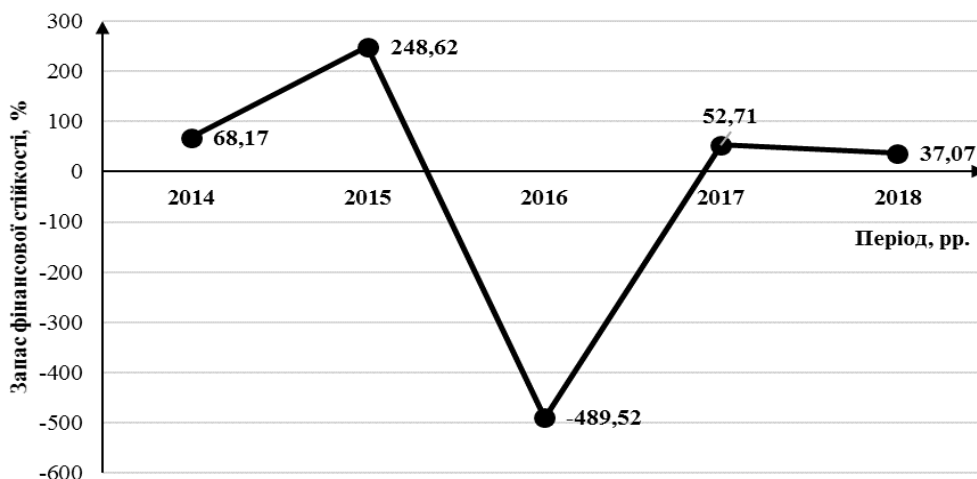

Рис. 2.19. Діапазон зміни показника запасу фінансової стійкості
ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр.

*Складено за даними звіту про фінансовий стан підприємства (додаток А)
та звіту про фінансові результати ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток Б)*

Запас фінансової стійкості (ЗФС) характеризує максимально допустимий процент зменшення чистого доходу підприємства. В 2016 р. даний показник склав максимально низьке значення -489,52 %, що спричинено витратами на розробку, дослідження та впровадження системи управління якістю та мали значний вплив на показник фінансового результату в в 2016 р.

В 2018 р. досяг значення – 37,07 %, що свідчить про те, що підприємство має змогу знизити чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), залишаючись в зоні прибутку на 37,07%. Зростання даного показника є позитивною тенденцією для ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ».

Висновки до розділу 2

ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» – це промислове підприємство, що займається вирощуванням індички і виробництвом м'яса під ТМ «Сяйвір». Складається з декількох виробничих комплексів загальною площею 60000 м². Потужність виробництва сягає 12000 тон м'яса в рік. Підприємство спеціалізується лише на реалізації свіжого м'яса, а не готових виробів. Продукція ТМ «Сяйвір» – це

охолоджене та заморожене індиче м'ясо. На підприємстві запроваджено системи управління якістю ISO:9001 та безпечністю харчових продуктів ISO:22000 (НАССР), а також розроблено систему відстеження. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є лідером на ринку промислового виробництва м'яса індички України під ТМ «Сяйвір», займаючи 44 % частки ринку. При дослідженні конкурентного становища виявлено, що займаючи лідируюче місце, підприємство поступається конкурентам через недиверсифіковане виробництво. Основні конкуренти (ПАТ «Племтахорадгосп» – ТМ «Інделіка», ТОВ «Індичка» – ТМ «Своя індичка» та інші) стратегічним напрямом розвитку обрали реалізацію не свіжого м'яса, а готових виробів, тобто продукції з вищою доданою вартістю.

Середня кількість працівників в 2018 році склала 274 особи. Організаційна структура підприємства – лінійно-функціональна, що забезпечує професійний підхід до прийняття управлінських рішень в компанії.

Аналіз фінансово-господарської діяльності свідчить про ефективність управління операційною діяльністю: спостерігається зростання чистого прибутку з 6,24 до 34 млн. грн. в 2018 р.; виявлено позитивну тенденцію зростання чистого доходу від реалізації продукції: в 2018 р. – на 15,75 %; показник собівартості реалізованої продукції теж демонструє зростання, що є негативним фактором. Але це пояснюється рядом об'єктивних зовнішніх та внутрішніх чинників впливу, зокрема таких як: підвищення цін на виробництво сировини та основних матеріалів, підвищення заробітної плати працівникам зайнятим у виробництві продукції та інших витрат.

3 грудня 2014 р. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є власником найбільшого в Західному регіоні комбікормового заводу ТОВ «АБО-МІКС», потужність якого становить 12 тис. тон гранульованого комбікорму на рік для всіх видів сільськогосподарських тварин. Для забезпечення власної потреби у сировині для годування індиків необхідно було розробити спеціальний корм для даного виду птиці. Завдяки цьому, починаючи з 2014 р. підприємство контролює якість та безпечність основної сировини для годування тварин (оскільки комбікорм складає

до 65 % загальної собівартості індичого м'яса). Окрім того, керівництво підприємства прийняло рішення про реалізацію комбікормової продукції під ТМ «Agro Gold Mix» до країн ЄС. В 2016 р. на підприємстві було запроваджено системи управління якістю ISO:9001 для задоволення вимог щодо експорту продукції. Грошові кошти, які були витрачені на розробку, дослідження та впровадження системи управління якістю увійшли до складу інших операційних витрат та мали значний вплив на показник фінансового результату в 2015 та в 2016 рр.

У результаті дослідження особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» виявлено, що структура власного капіталу підприємства є оптимальною з переважанням питомої ваги нерозподіленого прибутку (більше 90 %). В 2014 р. підприємство здійснило останню оплату по банківському кредиту в розмірі 45,12 млн. грн. В період з 2015 по 2018 рр. у підприємства відсутня довгострокові зобов'язання по довгостроковим кредитам в банках.

За допомогою багаторівневої схеми покриття запасів і витрат визначено тип фінансової стійкості, а саме – нестійкий фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (для забезпечення запасів крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і позик залучаються короткострокові кредити та позики).

Інтегральна оцінка системи відносних показників фінансової стійкості коливається в діапазоні від 31 до 80 % (згідно інтегральної оцінки): в 2016 р. спостерігався критичний рівень; в 2017 р. – високий. В 2018 р. інтегральне значення знизилось до 75 %, що свідчить про нормальний рівень стійкого розвитку системи. Проте тенденція до зниження значення показника є негативною.

Аналіз показника запасу фінансової стійкості в 2018 р. свідчить про те, що підприємство має змогу знизити чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), залишаючись в зоні прибутку на 37,07%. Зростання даного показника є позитивною тенденцією для ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ».

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»

3.1. Організаційно-економічні заходи удосконалення управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення фінансової стійкості

Під час аналізу організаційно-економічної характеристики виробничо-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» та дослідження особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості виявлено наступне:

1) ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є лідером серед промислових виробників індичого м'яса на ринку України з потужністю виробництва 12000 тон на рік та займаючи 44 % частки ринку;

2) ринок на якому функціонує підприємство демонструє інвестиційну привабливість (темпи приросту щороку складають 10 %) з рентабельністю бізнесу 20-25 %;

3) основною перевагою підприємства є контроль основного циклу виробництва м'яса індички та інтеграція всіх бізнес-процесів: від ви вирощування зернових для виробництва комбікормів і закінчуючи виробництвом готової продукції та її реалізацію на ринку;

4) основним конкурентом є ПАТ «Племтахорадгосп» (з продукцією під ТМ «Інделіка»), яке має перевагу на ринку за рахунок диверсифікованого виробництва готових до споживання продуктів-напівфабрикатів з більшою доданою вартістю;

5) ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є прибутковим з 2015 р. (в 2018 р. прибуток склав 34 млн. грн.) та демонструє позитивну тенденцію до зростання показника нерозподіленого прибутку, що свідчить про можливість підприємства самостійно фінансувати свою діяльність;

- 6) у структурі формування майна підприємства переважає власний капітал;
- 7) за допомогою багаторівневої схеми покриття запасів і витрат нестійкий фінансовий стан (для забезпечення запасів крім власних обігових коштів, залучаються короткострокові кредити та позики);
- 8) на основі інтегральної оцінки фінансової стійкості визначено, що рівень стійкого розвитку системи є нормальним (станом на 2018 р.);
- 9) показник запасу фінансової стійкості протягом періоду 2014 – 2018 рр. динамічно змінювався, в 2018 р. склав 37,07 %.

На основі підсумків проведеного наукового дослідження окреслено, що ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» успішно функціонує в бізнес-середовищі та має перспективи для підвищення ресурсного забезпечення фінансової стійкості.

Виробництву індичого м'яса в Україні приділяється доки не так багато уваги, як курячому. Аналітики консалтингової компанії Pro-Consulting стверджують, що вихід на ринок продажу м'яса індички чи зростання обсягів реалізації є своєчасним, що дозволить впевнено зайняти позиції в цій ніші [32]. Тому, підприємствам, що конкурують на ринку м'яса індички, необхідно зважати на основні напрями подальшого розвитку ринку [39]:

- 1) донесення до широкого загалу переваги продукції через популяризацію правильного харчування через рекламу і ЗМІ.

Насамперед, підприємства можуть зосередитись на збільшенні уваги потенційних клієнтів до високих споживчих властивостей м'яса індички. Дієтологи вважають, що одна порція м'яса індика на 60% забезпечує людину добовою нормою вітамінів. До переліку мікроелементів, що містить індичатина включають: залізо, кальцій, калій, фосфор, сірку, йод, марганець, натрій та інші [40].

- 2) брендування і реклама продукції через франчайзинг з поширеною мережею дрібних торгових точок (прикладом може слугувати ПАТ «Миронівський хлібопродукт» з брендуванням продукції під торговою маркою «Наша Ряба» [41]).

Досліджуване підприємство ТОВ «УПІГ-ІНВЕСТ» спеціалізується лише на реалізації свіжого м'яса, а не готових виробів. Тому одним із напрямів ресурсного забезпечення є диверсифікація виробництва – виготовлення продуктів з більшою доданою вартістю (шинка, сардельки, сосиски, ковбаси, м'ясні делікатеси тощо). Украві необхідне і зростання впізнаваності торгової марки «Сяйвір» на ринку м'яса птиці.

Реалізація напрямів забезпечення фінансової стійкості залежить від успішності взаємодії досить складної структури ресурсного забезпечення. Результатом реалізації запропонованих напрямів є досягнення стійких конкурентних переваг на ринку та зростання економічної ефективності діяльності підприємства.

Для підвищення рівня фінансової стійкості запропоновано проект організаційних змін, а саме створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички (тобто готових продуктів з більшою доданою вартістю) – шашлик, ковбаски, фарші, делікатесна група. Напівфабрикати – це сирі продукти харчування, підготовлені до термічного оброблення (варіння, смаження). Основним сегментом користувачів є зайняті люди середнього та високого достатку, які цінують свій час, і готові переплачувати за впевненість у найвищій якості продуктів у своєму харчовому раціоні. Потужність цеху в перший рік функціонування планується на рівні 79 тон готової продукції.

Основними факторами перевазі вибору продукції напівфабрикатів є [42]:

- зручність приготування – 47 %;
- смакові властивості – 28 %;
- широкий асортимент продукції – 13 %;
- доступність за ціною – 11 %.

Напружений сучасний спосіб життя визначає наступну тенденцію частоти споживання: 54 % споживачів – купують напівфабрикати 2-3 рази в тиждень і частіше, 21 % – мінімум раз в тиждень, 15 % – 2 або 3 рази на місяць. Можна

говорити про те, що напівфабрикати з м'яса користуються високим попитом у сучасного споживача і є звичним сімейним продуктом харчування [42].

Як правило, споживачі (31 %) вибирають вже відомий їм продукт, завдяки особистому досвіду або по рекламної інформації. Крім того, за 2017–2019 рр. намітилася тенденція зниження рівня споживання ваговій продукції і зростання споживання упакованої продукції, що обумовлено більш високим рівнем довіри до відомих торгових марок, а також вагомий внесок вносить приваблива упаковка товару. Дизайн етикетки та дизайн упаковки все частіше стають вирішальними факторами при виборі споживачем тієї чи іншої продукції. Тому розробка дизайну етикетки і упаковки займає важливе місце в процесі випуску продукції вітчизняними виробниками. Дизайн етикетки стає все більш витонченим, неординарним і оригінальним [42].

Підприємство контролює основний цикл виробництва продукції м'яса: від вирощування зернових, розведення індички, забій птиці до упаковки готової продукції та її реалізації. Проект зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички дозволить підприємству розширити існуючу бізнес-модель, ефективніше використовувати наявні ресурси та отримувати вищий фінансовий результат.

Крім того, розвиток ринку визначається такими факторами [43, 44]:

- зміна раціону харчування споживачів;
- прискорений ритм життя населення країни, збільшення кількості працюючих жінок;
- зростання матеріальної забезпеченості населення;
- розвиток технологій зберігання і переробки, поява нового виду упаковки - вакуумної тари.

Проект зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички передбачає 2 основні статті витрат на:

- 1) функціонування цеху;
- 2) виробництво охолоджених напівфабрикатів.

Схематично витратну складову проекту зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички представлено на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Витратна складова проекту зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички

Складено автором

Крім того, необхідно враховувати часові ресурси (близько 2-х місяців) на оснащення приміщення цеху та запуск технологічних ліній.

Витрати на функціонування цеху з виробництва напівфабрикатів потребують початкових інвестицій на:

- 1) оренду цеху;
- 2) купівлю необхідного обладнання.

Вартість оренди цеху площею 90 м² складає 30 000 грн в місяць, 360 000 в рік відповідно. Промисловий комплекс потужністю 79 тон напівфабрикатів у рік буде розміщений на земельній ділянці площею 1,2 га. поряд з обвалювальним відділеннями для скорочення витрат на транспортування сировини. Відстані до житлових забудівель відповідають вимогам «Державних санітарних правил

планування і забудови населених пунктів», затверджених Указом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1986 № 173 [45, с. 58].

Цех з виробництва охолоджених напівфабрикатів знаходитиметься у виробничому приміщенні біля цеху з переробки продукції. Місце розташування – Київська обл., Бородянський район, с. Озера, вул. Першотравнева 5-в.

Важливим фактором розташування цеху з виробництва напівфабрикатів є те, що він знаходиться в районі міста Києва. Таке розташування свідчить про те, що збут готової продукції є досить перспективний.

Для функціонування цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів необхідна купівля обладнання. Перелік обладнання та інструментів, їх вартість представлено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вартість виробничого обладнання для оснащення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів

Обладнання	Вартість, грн.
1. Технологічне обладнання	
М'ясорубки (вовчки)	105000
Фаршемішалки	75000
Ковбасні наповнювачі	45000
Ковбасні фіксатори	14000
Автоклав (стерилізаційне обладнання)	50000
Пакувальна машина	15000
Холодильні камери	75000
Всього, грн.	379000
2. Технологічне оснащення	
Розділочні столи	10000
Мийні ванни	12000
Всього, грн.	22000
3. Інструменти для роботи	
Дошки для розробки м'яса, ножі, ваги, тощо	11000
Загальна вартість обладнання	412000

Складено на основі [46], [47]

Отже, загальні витрати на функціонування цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички складуть 772 000 грн.

Наступна стаття витрат – витрати на виробництво напівфабрикатів з індички. Ці витрати складаються з:

- 1) витрат на оплату праці (табл. 3.2);
- 2) витрат на оплату послуг (електро-, тепло-, водопостачання тощо);
- 3 загальновиробничих та інших витрат (витрат на збут та адміністративних витрат).

Таблиця 3.2

Витрати на оплату праці персоналу цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички

Категорії працівників	Кількість, ос.	Місячний оклад, грн.	Місячний фонд оплати праці, грн.	Річний фонд оплати праці, грн.
<i>Адміністративно-управлінський персонал</i>				
Управляючий комплексом	1	19000	19000	228000
<i>Основний виробничий персонал</i>				
Технік	1	15500	15500	186000
Працівник з виробництва напівфабрикатів	8	12900	103200	1238400
Допоміжні працівники	4	11900	47600	571200
Всього	14		185300	2223600

Складено автором

Для роботи на комплексі планується штат, який буде становити 14 осіб з щомісячним фондом оплати праці – 185 300 грн. (без відрахувань), річні витрати – 2 223 600 грн. З відрахуваннями НДФЛ (податок на доходи фізичних осіб) та сплатою військового збору, фонд оплати праці за 2020 р. складатиме 2 657 160 грн.

Детальна калькуляція собівартості напівфабрикатів представлена в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Калькуляція собівартості напівфабрикатів з м'яса індички

Показник	Витрати в місяць, тис. грн.	Річні витрати, всього, тис. грн
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Витрати на воду	2,96	35,52
Електроенергія	37,17	446,04

Продовження табл. 3.3

1	2	3
Теплопостачання	12,41	148,86
Сировина та матеріали	25,77	309,24
Заробітна плата	185,3	2223,6
Нарахування на заробітну плату	36,13	433,56
Загальновиробничі (прямі) витрати	299,74	3596,84
Витрати на збут	153,89	1846,42
Адміністративні витрати	6,5	78
Усього витрат	460,1	5521,2
Вихід продукції, т	6,58	79
Прямі витрати на одиницю продукції, грн на 1 т.	45529,6	
Повна собівартість одиниці продукції, грн. на 1 т.	69888,6	
Прямі витрати на одиницю продукції, грн на 1 кг	45,53	
Повна собівартість одиниці продукції, грн. на 1 кг	69,89	

Складено автором на основі [45], [48], [49]

Загальні витрати на створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички представлено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4.

Загальні витрати на створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички на 2020 р., млн. грн.

№ з/п	Елемент витрат	Сума витрат, млн. грн.
1	Витрати на функціонування цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів	0,772
2	Витрати на виробництво охолоджених напівфабрикатів	5,5212
Всього		6,2932

Складено автором

Отже, загальні витрати на створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички складуть 6,2932 млн. грн. Необхідно з'ясувати чи фінансові ресурси підприємства дозволяють самостійно профінансувати даний проект.

Для цього проведено вертикальний аналіз (табл. 3.5), який демонструє, що у структурі власного капіталу ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» переважає питома вага нерозподіленого прибутку: з 91,05 % в 2014 р. до 96,47 % в 2018 р. Дана тенденція є позитивною і свідчить про можливість підприємства самостійно фінансувати свою діяльність.

Таблиця 3.5

Вертикальний аналіз показника «Власний капітал»

Показник	Період, р.									
	2014		2015		2016		2017		2018	
	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %	Абсолютне значення, млн. грн.	Питома вага, %
Зареєстрований капітал	4,5	8,95	4,50	8,12	4,50	7,29	4,50	4,81	4,5	3,53
Нерозподілений прибуток	45,8	91,05	50,89	91,88	57,24	92,71	88,98	95,19	122,86	96,47
Усього за розділом I	50,3	100	55,39	100	61,74	100	93,48	100	127,36	100

Розроблено автором на основі звіту про фінансовий стан (додаток А)

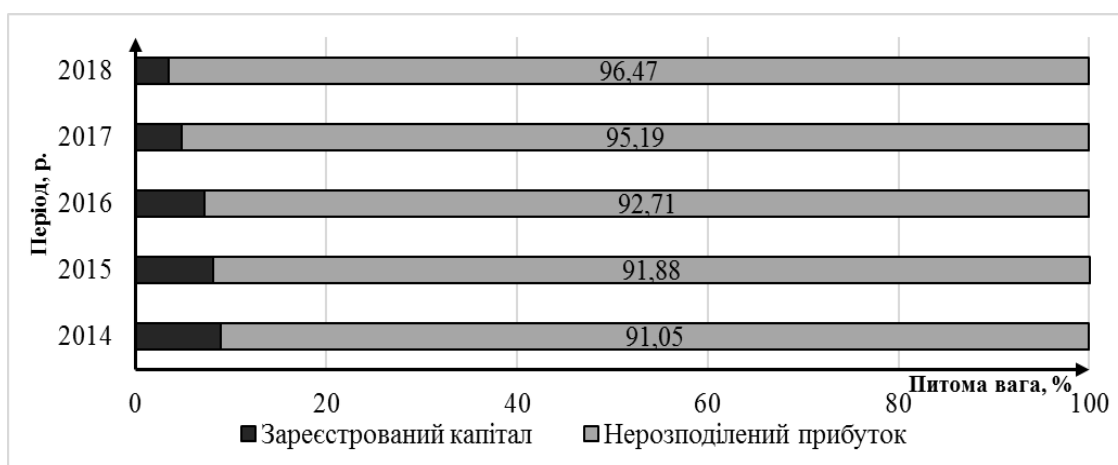

Рис. 3.2. Питома вага структурних елементів «Власного капіталу» ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014–2018 рр.

Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» (додаток А)

На рис. 3.3 візуалізовано динаміку зміни нерозподіленого прибутку.

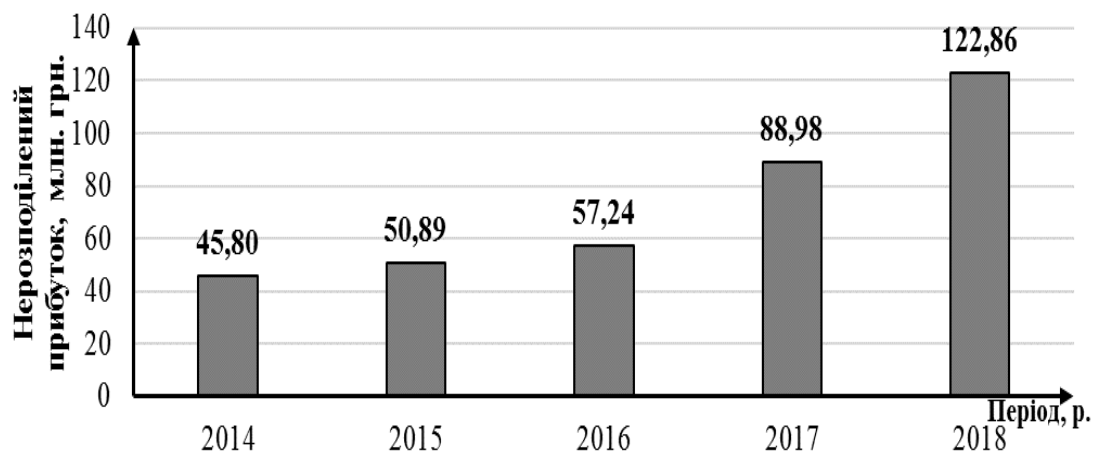

Рис. 3.3. Динаміка зміни показника нерозподіленого прибутку
ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2014 – 2018 рр., млн. грн.

*Складено на основі звіту про фінансовий стан ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»
(додаток А)*

Так, в 2018 р. показник нерозподіленого прибутку склав 122,86 млн. грн. За відсутності фінансової звітності за 2019 р., використано метод екстраполяції даних на основі аналітичних показників рядів динаміки (тобто значень нерозподіленого прибутку отриманого протягом 2014 – 2018 рр.) для прогнозування показника нерозподіленого прибутку в 2019 р.

Прогноз отриманого значення нерозподіленого прибутку розраховано на основі середньорічного коефіцієнту росту, за допомогою формули 3.1 [50].

$$\bar{k}_p = \sqrt[k-1]{\frac{y_k}{y_1}} \quad (3.1)$$

де y_1 – початкове значення рівня динамічного ряду;

y_k – кінцеве значення рівня динамічного ряду;

k – кількість елементів динамічного ряду.

Середньорічний коефіцієнт росту значення показника нерозподіленого прибутку розраховано, використовуючи формулу 3.1 [50]:

$$\bar{k}_p = \sqrt[5-1]{\frac{122,86}{45,8}} = \sqrt[4]{2,68} = 1,279$$

На основі залежності (3.2) складемо прогноз значення нерозподіленого прибутку в 2019 р.:

$$\hat{\bar{y}}_{n+T} = y_n \bar{k}_p^T \quad (3.2)$$

$$\hat{\bar{y}}_{2019} = 122,86 \cdot 1,279 = 157,2 \text{ млн. грн.}$$

Отже, при отриманому прогнозному значенню показника нерозподіленого прибутку в розмірі 157,2 млн. грн. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» самостійно профінансує проект зі створення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів.

3.2. Формування механізму управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства

Ефективність використання ресурсів залежить від значної кількості різноманітних організаційно-економічних, технічних і фінансових чинників, що зумовлює потребу реального обґрунтування проекту інвестування зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички. Ресурсне забезпечення фінансової стійкості передбачає залучення необхідної та достатньої кількості ресурсів для досягнення запланованих цілей, їх раціональному поєднанні, обґрунтованому та збалансованому розподілі для отримання прибутку, що перевищують витрати на такі ресурси.

Формування ефективного механізму управління фінансовою стійкістю підприємства з точки зору управління ресурсним забезпеченням формується на основі врахування наступних чинників [51]:

- підпорядкування механізму управління фінансовою стійкістю промислового підприємства стратегії підприємства для досягнення основних цілей та місії діяльності;
- аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, виявлення можливих ризиків, що можуть мати вплив на зниження рівня фінансової стійкості підприємства;

- вибір кількісних показників результативності (або ключових показників ефективності) оцінювання рівня фінансової стійкості промислового підприємства і моніторингу зміни фінансової стійкості;

- розробка коригувальних заходів управління для досягнення заданого рівня фінансової стійкості промислового підприємства.

Механізм управління фінансовою стійкістю є одним з елементів управління діяльністю промислового підприємства, який забезпечує вирішення завдань забезпечення заданого рівня фінансової стійкості при формуванні та розподілі фінансових ресурсів відповідно до стратегії підприємства найбільш ефективним [51].

Механізм управління фінансовою стійкістю передбачає виконання певних функцій [52, с. 256]:

- організаційна функція полягає у реалізації поточних і стратегічних фінансово-інвестиційних рішень;

- функція координації передбачає координацію дій всіх підрозділів промислового підприємства для ефективного досягнення цілей механізму управління фінансовою стійкістю. Це передбачає збалансованість діяльності всіх підрозділів за ресурсами, функціональними обов'язками, відповідальністю, повноваженнями, що забезпечується впровадженням методів управління діяльністю підприємства;

- функції мотивації та стимулювання, які передбачають розробку і впровадження системи заохочення працівників за досягнення стратегічних цілей промислового підприємства;

- контрольна функція механізму управління фінансовою стійкістю промислового підприємства полягає в контролі за формуванням (залученням), розподілом і розміщенням фінансових ресурсів з метою їх найбільш ефективного використання. Контроль забезпечує зворотний зв'язок результатів реалізації стратегії підприємства від прийняття рішень з формування та розподілу фінансових активів.

В основі ефективної реалізації контрольної функції лежить організація системи моніторингу результатів діяльності промислового підприємства. Моніторинг представляє собою систему спостережень, аналізу, оцінки, діагностики та корекції фінансово-інвестиційних рішень, реалізація яких призводить до зміни вартості власного капіталу промислового підприємства. Моніторинг дозволяє врахувати вплив, який чинить фінансова стійкість на збільшення вартості капіталу підприємства, а також роль суб'єктивних оцінок інвесторів та інших контрагентів у прийнятті фінансово-інвестиційних рішень, і більш оперативно здійснювати спостереження, діагностику і корекцію даних рішень.

Моніторинг дозволяє сформувати необхідну основу для системи попереднього виявлення проблем, що виникають при прийнятті та реалізації на практиці фінансово-інвестиційних рішень, використання якої дозволяє суттєво підвищити ефективність функціонування промислового підприємства. Отже, етап моніторингу покликаний забезпечувати гнучкість управління фінансовою стійкістю промислового підприємства з метою адаптації до зміни умов функціонування навколишнього середовища і факторів, що впливають на діяльність підприємства [53].

Фінансова стійкість підприємства, передусім пов'язана з оптимальною структурою капіталу (з домінуванням власного капіталу над позиковим) та наявністю фінансових ресурсів, використання яких повинно забезпечити максимальну економічну вигоду при низькому рівні ризику [8].

На основі аналізу фінансово-господарської діяльності та прогнозу значення нерозподіленого прибутку, визначено, що підприємство володіє необхідними фінансовими ресурсами для інвестування в проект зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички.

Стійкі конкурентні переваги підприємства багато в чому є результатом взаємодії складної структури ресурсного забезпечення фінансової стійкості

підприємства. Модель управління ресурсним забезпечення діяльності підприємства для досягнення рівня фінансової стійкості представлено на рис. 3.4.

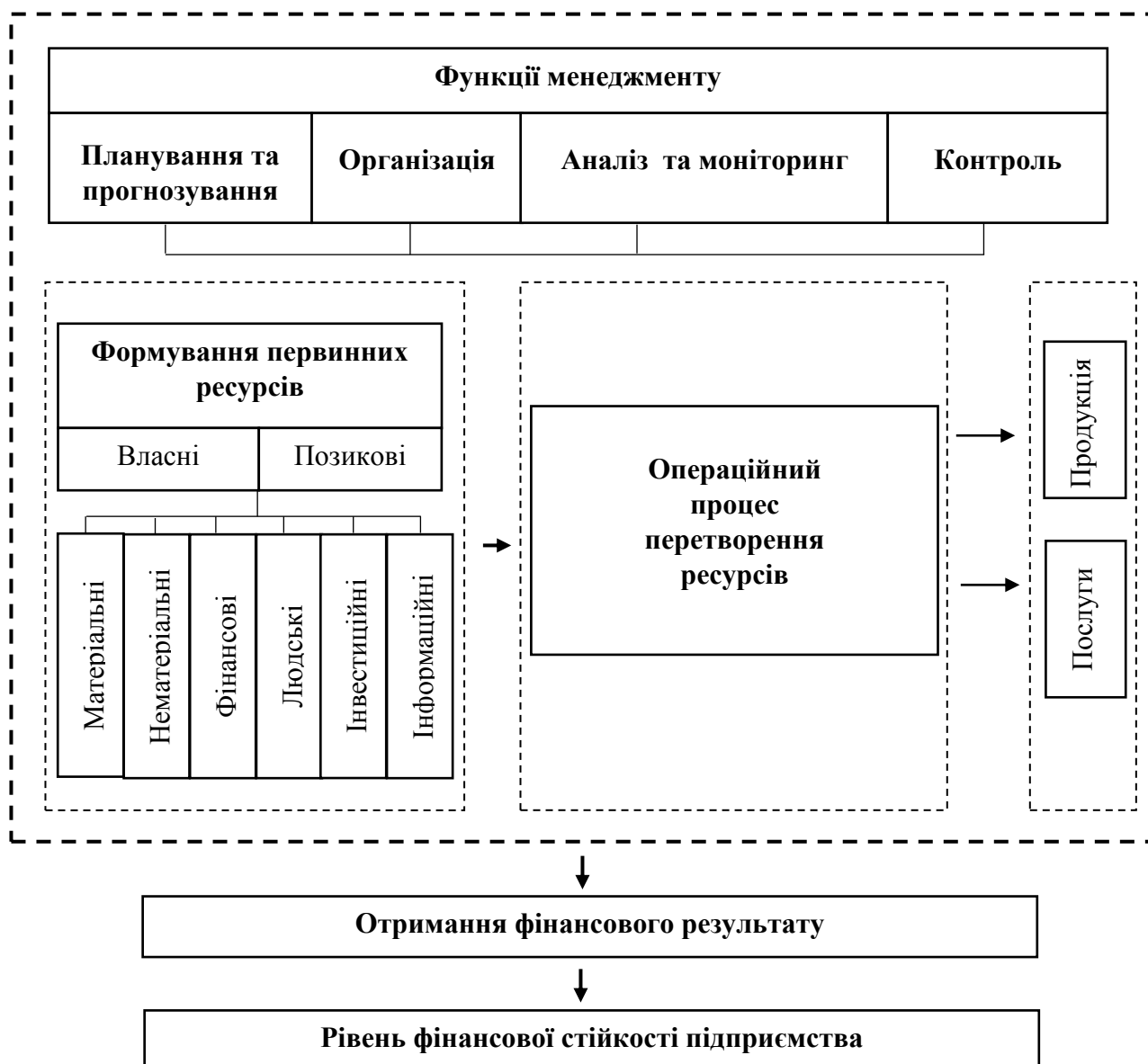

Рис. 3.4. Модель управління ресурсним забезпечення фінансової стійкості підприємства

Складено на основі [10; 11, с. 125]

Представлена модель на рис. 3.4 графічно зображає механізм ресурсного забезпечення у структурі операційної системи підприємства. На вході якої – ресурси підприємства, які у процесі господарської діяльності трансформуються у продукцію чи послуги, а після реалізації – у конкретні фінансові результати.

Результатом перетворення ресурсів є грошовий потік, під яким розуміють надходження та вибуття грошових коштів і їхніх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємства. Похідною від грошового потоку трансформаційною формою ресурсів можуть бути поточні й капітальні інвестиції.

Головне завдання управління ресурсним забезпеченням полягає в залученні достатньої кількості необхідних ресурсів для досягнення запланованих цілей, їх раціональному поєднанні, обґрунтованому та збалансованому розподілі для отримання позитивного фінансового результату (прибутку).

Проект зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички на ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» передбачає розширення існуючої бізнес-моделі (рис. 3.5).

Рис. 3.5. Трансформація бізнес моделі ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»

Складено автором

Даний проект трансформує операційний процес перетворення ресурсів. На виході операційного процесу, виготовлена продукція має вищу додану вартість ніж одиниця виробленої сирової продукції. Тому, виробництво охолоджених напівфабрикатів з вищою доданою вартістю дозволить підприємству ефективніше використовувати наявні ресурси та отримувати вищий фінансовий результат.

Таким чином, формування доданої вартості забезпечує підвищення рівня фінансової стійкості та ефективність управління власним і позиковим капіталом з метою виконання всіх фінансових зобов'язань перед персоналом, партнерами, державою [54, с. 257].

Слід зазначити, що виробництво продукції в створеному цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів є лише однією із складових формування доданої вартості (рис. 3.6).

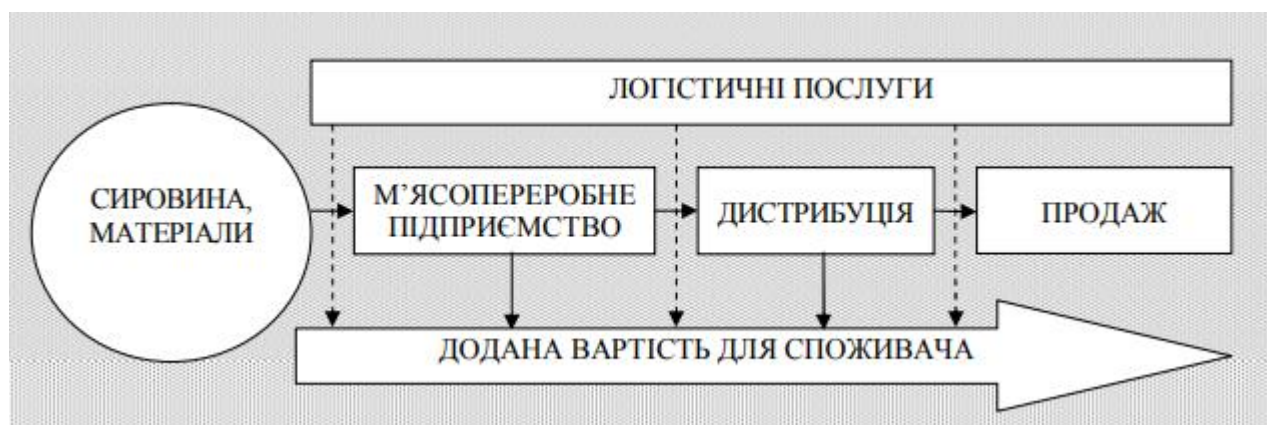

Рис. 3.6. Схема формування доданої вартості продукції для споживача в м'ясопереробній галузі

Джерело: [55]

Таким чином, можна виокремити три етапи процесу формування доданої вартості [56, с. 197]:

- 1) виробничий – первинна обробка, забій худоби і оброблення туш;
- 2) переробний – вторинна переробка, підготовка, упаковка і виробництво м'яса та м'ясних напівфабрикатів;
- 3) збутовий.

Запропонований проект зі створення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів забезпечить переробний процес формування доданої вартості. Даний етап формування доданої вартості є основним для підприємства, оскільки передбачає найбільше витрат. Виготовлення охолоджених напівфабрикатів є матеріало- та ресурсомістким етапом формування доданої вартості.

Крім того, запропонований проект дозволить підприємству здійснити диверсифікацію виробництва (див. рис. 3.7).

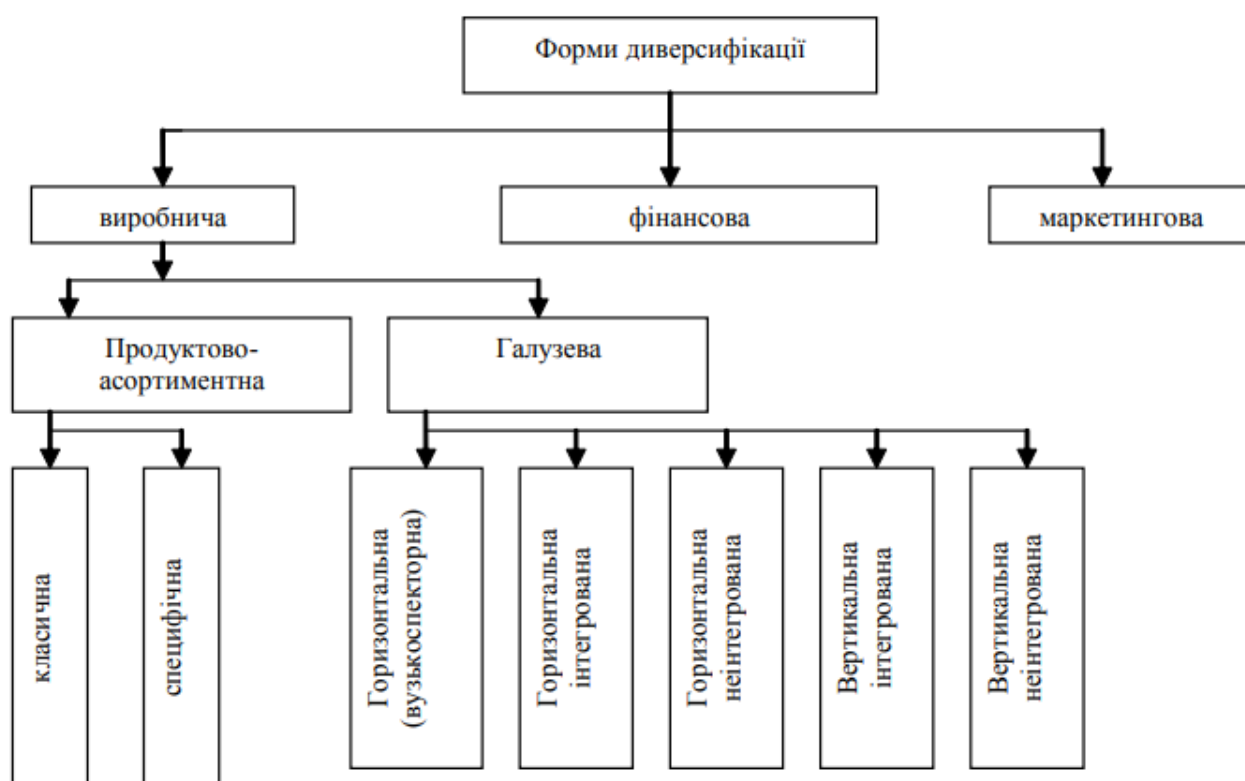

Рис. 3.7. Форми диверсифікації виробництва підприємства

Джерело: [57, с. 18]

Виробнича диверсифікація для ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» дозволить урізноманітнити на підприємстві види виробництва, що забезпечують розширення асортименту.

Виробництво охолоджених напівфабрикатів – це продуктово-асортиментна диверсифікація або ж диференціація продукції.

Продумана продуктово-асортиментна диверсифікація справляє істотний вплив на економіку підприємства, адже для її здійснення потрібно значно менше

коштів порівняно з галузевою диверсифікацією і водночас вона дає змогу підвищити конкурентоспроможність продукції, збільшити її збут, завдяки повнішому задоволенню потреб споживачів, здійснювати гнучкішу цінову політику [58, с. 19].

У результаті підвищується прибутковість виробництва, зміцнюється позиція підприємства на ринку, зростає його конкурентоспроможність [57, с. 21].

Згідно моделі управління ресурсним забезпечення фінансової стійкості підприємства, представленої на рис. 3.4., трансформація бізнес моделі (операційного процесу виробництва продукції) дозволить ефективніше використовувати наявну сукупність первинних ресурсів, що в результаті дозволить підприємству отримувати позитивний фінансовий результат, і як наслідок підвищити рівень фінансової стійкості підприємства.

Крім того, фінансова стійкість підприємства передбачає ефективне управління власним та позиковим капіталом.

Згідно проведеного дослідження – вертикального аналізу показника власного капіталу ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ», виявлено, що підприємство володіє достатнім розміром нерозподіленого прибутку, що є основним джерелом для самофінансування.

Нерозподілений прибуток – це частина чистого прибутку, яка залишається у розпорядженні підприємства після виплати доходів власникам у вигляді дивідендів, формування резервного капіталу, поповнення статутного капіталу та використання на інші потреби (див. рис. 3.8) [59].

Нерозподілений прибуток поділяється на асигновану й неасигновану частини:

- асигнована частина має певне цільове призначення (наприклад, для фінансування розвитку підприємства, проведення цільових програм тощо);
- неасигнована частина не має конкретного призначення [59].

Рис. 3.8. Схема використання нерозподіленого прибутку підприємства

Джерело: [60]

Загальні витрати на створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів з м'яса індички складуть 6,2932 млн. грн. Ця сума буде використана з асигнованої частини нерозподіленого прибутку, адже матиме цільове призначення – фінансування розвитку підприємства для підвищення рівня фінансової стійкості підприємства, збільшення вартості підприємства на ринку, зростання частки ринку та впізнаваності торгової марки «Сяйвір». Крім того, для підвищення конкурентоспроможності, підприємство матиме змогу налагодити експорт продукції за кордон.

Отже, формування ефективного механізму ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства – це комплекс управлінських заходів впливу, спрямованих на раціональне використання наявних ресурсів, налагодження ефективності операційного процесу промислового підприємства для отримання фінансового результату у вигляді прибутку, що безпосередньо має вплив на зростання рівня фінансової стійкості підприємства.

3.3. Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів

Для обґрунтування ефективності механізму управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за допомогою трансформації існуючої бізнес моделі підприємства – проект зі створення цеху з виробництва напівфабрикатів, розглянуто бюджет про прибутки та збитки цеху (представлений в табл. 3.6.) з запланованою потужністю цеху – 79 тон охолоджених напівфабрикатів в 2020 р., і 125 тон в 2021 р.

Таблиця 3.6

Бюджет про прибутки та збитки ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за 2020 – 2021 р., тис. грн.

№ з/п	Показник	Значення показника, тис. грн.	
		2020 р.	2021 р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10665	18750
2	Собівартість реалізованої продукції	3596,84	3816,25
3	Валовий прибуток (збиток)	7068,16	14933,75
4	Інші операційні доходи	0	0
5	Адміністративні витрати	78	81
6	Витрати на збут	1846,42	1959,05
7	Інші операційні витрати	3,6	3,82
8	Фінансовий результат	5140,14	12889,88
9	Податок на прибуток	925,23	2449,08
10	Чистий прибуток	4214,91	10440,8

Складено автором

Розглянемо зміну рівня фінансової стійкості після трансформації існуючої бізнес-моделі ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» та зміни операційного процесу.

Для визначення прогнозованого рівня фінансової стійкості, розраховано систему показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності: поріг рентабельності (ПР) та запас фінансової стійкості (ЗФС), які розраховуються за формулами 1.3 – 1.5.

Для наочності економічного обґрунтування запропонованого заходу розглянемо показник запасу фінансової стійкості цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів та вплив даного проекту на запас фінансової стійкості цілого підприємства. Результати розрахунків представлені в табл. 3.7, табл. 3.8.

Таблиця 3.7

Система показників, які характеризують запас фінансової стійкості цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів за період 2020 – 2021 рр.

Показник	Період, р.	
	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	10655	18750
Змінні витрати, тис. грн.	3596,84	3816,25
Маржинальний прибуток, тис. грн.	7058,16	14933,75
Коефіцієнт маржинального прибутку	0,66	0,8
Постійні витрати, тис. грн.	1928,02	2045,63
Поріг рентабельності, тис. грн.	2910,54	2568,38
Запас фінансової стійкості, %	72,68	86,3

Складено автором

Таблиця 3.8

Система показників, які характеризують запас фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2020 – 2021 рр.

Показник	Період, р.	
	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	304367,5	312462,5
Змінні витрати, тис. грн.	235819,49	239416,33
Маржинальний прибуток, тис. грн.	68548,0	73046,2
Коефіцієнт маржинального прибутку	0,23	0,24
Постійні витрати, тис. грн.	42545,02	42662,629
Поріг рентабельності, тис. грн.	188908,81	182493,80
Запас фінансової стійкості, %	37,93	41,59

Складено автором

Для візуалізації даних, на рис. 3.9. представлено динаміку зміни запасу фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» до та після реалізації проекту а також діапазон зміни значення показника запасу фінансової стійкості цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів.

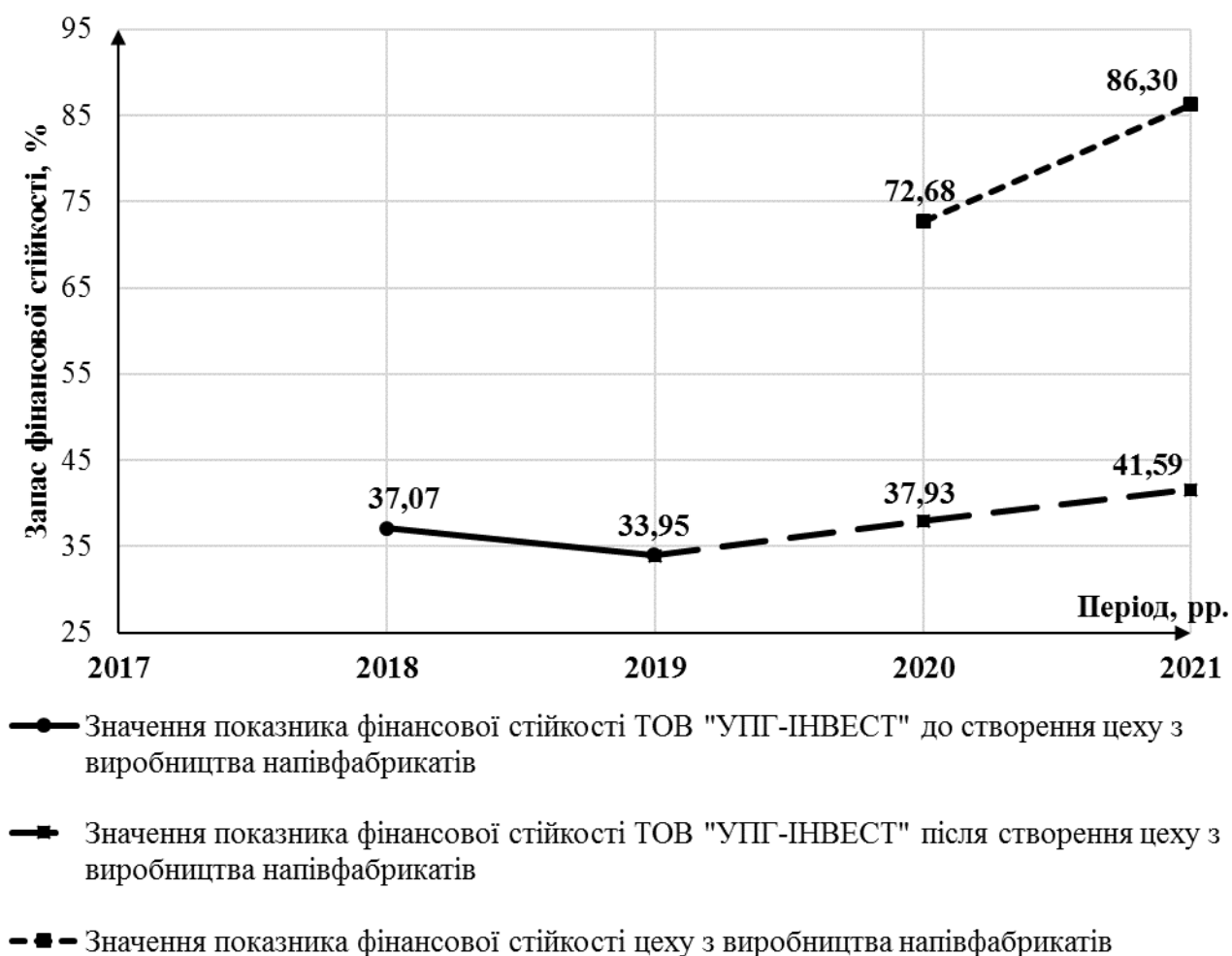

Рис. 3.9. Діапазон зміни показника запасу фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» за період 2020 – 2021 рр., %

Складено автором

В результаті аналізу системи показників, які характеризують запас фінансової стійкості виявлено, що реалізація запропонованого заходу щодо створення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів позитивно впливає на значення показника запасу фінансової стійкості: в 2020 р. прогнозоване зростання показника до значення 37,93 %, в 2021 р. – до значення 41,59 %.

При аналізі показника запасу фінансової стійкості цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів виявлено, що значення даного показника

коливаються в межах 72–87 %, що свідчить про доцільність реалізації запропонованого заходу.

Слід розглянути також і вплив створення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів на фінансовий результат підприємства в цілому. За відсутності даних за 2019 р. використано метод прогнозування, а саме екстраполяції трендів за якого висновки про значення прогнозних показників у 2019 р. робляться на основі вивчення їх динаміки у попередніх періодах протягом 2014 – 2018 рр.

За допомогою табличного процесора MS Excel програмного пакету Microsoft Office, припустимо, що тенденція щодо динаміки зміни чистого прибутку збережеться протягом періоду 2019 – 2021 рр. Прогнозовані показники зміни чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» представлено в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

**Прогнозовані значення зміни чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»
протягом періоду 2019 – 2021 рр., млн. грн.**

Період, рр.	Значення показника
2019	44,987
2020	54,940
2021	64,894

Складено автором

Також врахуємо очікуваний прибуток цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів. Згідно бюджету про прибутку та збитки цеху (табл.3.6), значення в 2018 р. складе 4,2149 млн. грн., в 2019 р. – 10,44 млн. грн. Дані представлено в табл. 3.10.

Таблиця 3.10

**Прогнозовані значення зміни чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» з
урахуванням прибутку цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів
протягом періоду 2020 – 2021 рр., млн. грн.**

Період, рр.	Значення показника
2020	59,155
2021	75,334

Складено автором

Для візуалізації прогнозованих даних сформовано рис. 3.10.

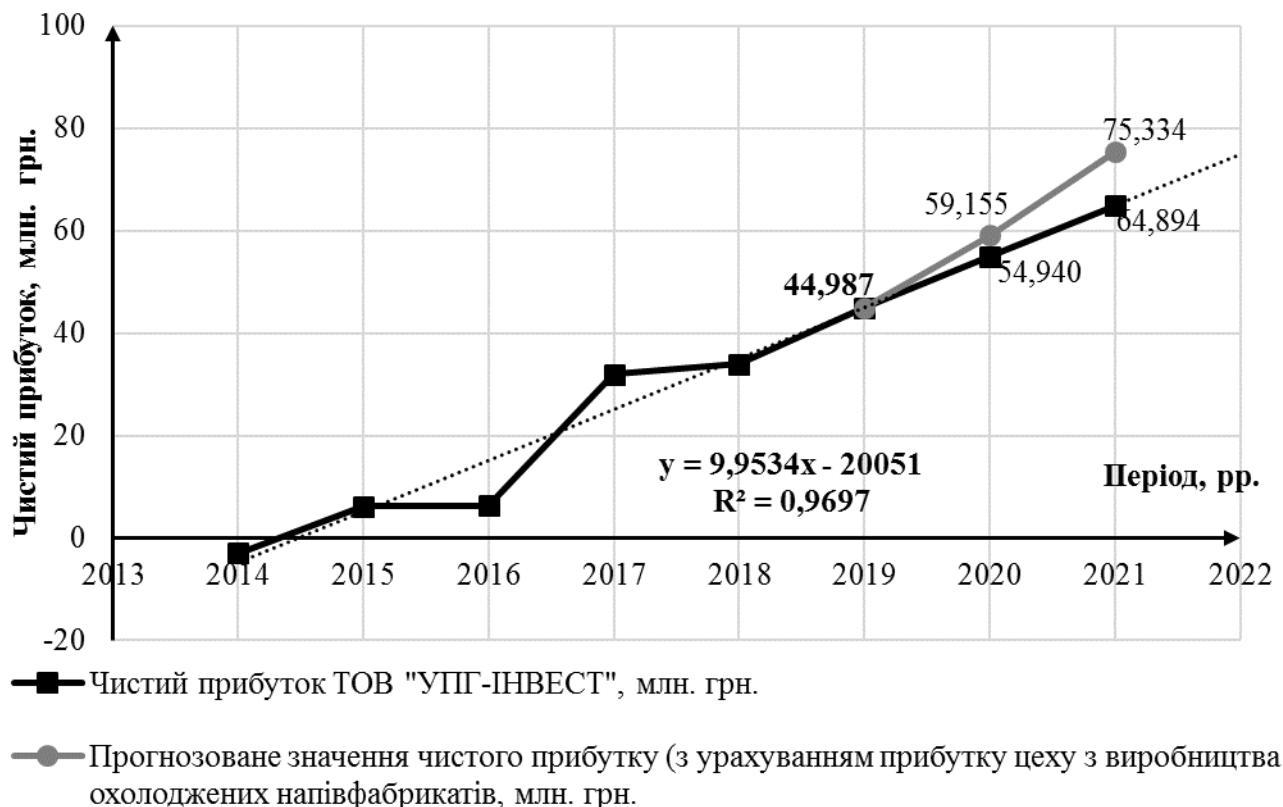

Рис. 3.10. Прогнозовані значення чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» протягом періоду 2019 – 2021 рр.

Складено автором

Згідно проведеного дослідження, помітно зростання чистого прибутку до значення 59,155 млн. грн в 2020 р. та 75,334 млн. грн. в 2021 р.

Таким чином, розширення інсуючої бізнес моделі підприємства, дозволить підприємству раціонально використовувати наявні ресурси, в на виході операційного процесу отримувати фінансовий результат у вигляді чистого прибутку, що має тенденцію до зростання. Що в свою чергу безпосередньо впливає на рівень фінансової стійкості підприємства та на ефективність управління власним і позиковим капіталом з метою виконання всіх фінансових зобов'язань перед персоналом, партнерами та державою.

Отже, аналіз отриманих прогнозних значень показників чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» свідчить про доцільність реалізації запропонованого заходу – створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів.

Висновки до розділу 3

Реалізація напрямів забезпечення фінансової стійкості залежить від успішності взаємодії досить складної структури ресурсного забезпечення. Для формування ефективного механізму ресурсного забезпечення фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» запропоновано проект організаційних змін зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів.

Запропонований проект трансформує операційний процес перетворення ресурсів. На виході операційного процесу, виготовлена продукція – напівфабрикат (шинка, сардельки, сосиски, ковбаси, м'ясні делікатеси) має вищу додану вартість ніж одиниця виробленої сирової продукції. Тому, виробництво охолоджених напівфабрикатів з вищою доданою вартістю дозволить підприємству ефективніше використовувати наявні ресурси та отримувати вищий фінансовий результат.

Витратна частина проекту становить 6,2932 млн. грн. Основними статтями витрат визначено:

1) витрати на функціонування цеху (витрати на оренду, витрати на купівлю виробничого обладнання);

2) витрати на виробництво охолоджених напівфабрикатів (сировина та матеріали, заробітна плата та нарахування, оплата комунальних послуг, інші витрати).

Крім того, необхідно враховувати часові ресурси (близько 2-х місяців) на оснащення приміщення цеху та запуск технологічних ліній.

В ході дослідження проаналізовано можливість підприємства самостійно профінансувати запропонований проект. Вертикальний аналіз показника «Власний капітал» виявив, що асигнована частина нерозподіленого прибутку може покрити загальні витрати в розмірі 6,2932 млн. грн., адже матиме цільове призначення – фінансування розвитку підприємства для підвищення рівня

фінансової стійкості підприємства, збільшення вартості підприємства на ринку, зростання частки ринку та впізнаваності торгової марки «Сяйвір».

Для обґрунтування ефективності механізму управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» розроблено бюджет про прибутки та збитки цеху з запланованою потужністю цеху – 79 тон охолоджених напівфабрикатів в 2020 р., і 125 тон в 2021 р. На основі отриманих даних, розраховано значення показника запасу фінансової стійкості. Виявлено, що реалізація запропонованого заходу щодо створення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів позитивно впливає на значення показника запасу фінансової стійкості: в 2020 р. прогнозоване зростання показника до значення 37,93 %, в 2021 р. – до значення 41,59 %. При аналізі показника запасу фінансової стійкості цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів виявлено, що значення даного показника коливаються в межах 72 – 87 %, що свідчить про доцільність реалізації запропонованого заходу.

Також, згідно проведеного дослідження, помітно зростання чистого прибутку до значення 59,155 млн. грн в 2020 р. та 75,334 млн. грн. в 2021 р.

Таким чином, розширення існуючої бізнес моделі підприємства в контексті формування механізму ресурсного забезпечення, дозволить підприємству раціонально використовувати наявні ресурси, в на виході операційного процесу отримувати фінансовий результат у вигляді чистого прибутку, що має тенденцію до зростання. Що в свою чергу безпосередньо впливає на рівень фінансової стійкості підприємства та на ефективність управління власним і позиковим капіталом з метою виконання всіх фінансових зобов'язань перед персоналом, партнерами та державою.

Отже, аналіз отриманих прогнозних значень показників чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» свідчить про доцільність реалізації запропонованого заходу – створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів.

ВИСНОВКИ

У результаті проведення наукового дослідження в процесі написання магістерської дисертації виконано наступні завдання:

- розглянуто сутність та складові ресурсного забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- визначено напрями та сучасні підходи до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;
- проаналізовано методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;
- надано організаційно-економічну характеристику виробничо-господарської діяльності ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;
- проаналізовано та проведено оцінку фінансово-господарську діяльність підприємства;
- проведено діагностику особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ»;
- сформовано організаційно-економічні заходи удосконалення управління ресурсним забезпеченням в умовах реалізації плану підвищення рівня фінансової стійкості підприємства;
- розроблено механізм управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства;
- спрогнозовано наслідки впровадження запропонованого механізму та обґрунтовано доцільність їх реалізації

У процесі дослідження теоретичних засад управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості підприємства, сформовано авторське визначення сутності поняття «ресурсне забезпечення». Запропоновано розглядати управління ресурсним забезпеченням як процес формування сукупності ресурсів, які уможливають виробництво продукції чи надання послуг в кількісному та

якісному вираженні, необхідному певному сегменту ринку для досягнення поставлених цілей підприємства.

Модель управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості представлено в структурі операційної системи підприємства: на вході якої – ресурси підприємства, які у процесі господарської діяльності трансформуються у продукцію чи послуги, а після реалізації – у конкретні фінансові результати. Головне завдання управління ресурсним забезпеченням полягає в підвищенні рівня фінансової стійкості підприємства.

У результаті дослідження сучасних підходів до управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості визначено, необхідність використання не лише теоретичних основ шкіл управління, але й інтегрованої комбінації підходів, що широко застосовуються сьогодні: процесний, системний та ситуаційний підходи. Визначено, що використання математичних підходів і методів в управління ресурсним забезпеченням (згідно авторів Кузьменко О. К. та Труфанов І. А. [14]) дає змогу всебічно удосконалити процес планування, прогнозування ресурсів та їх оптимальному розподілу для побудови моделі управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості.

Залежно від завдань аналізу і тлумачення поняття «фінансова стійкість» порядок розрахунку показників, які характеризують рівень забезпечення фінансової стійкості підприємства у різних літературних джерел відрізняються. Традиційна практика дослідження результатів аналізу та оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням передбачає застосування комплексу видів аналізу. Як правило, аналіз та оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства проводиться у такій послідовності:

- 1) загальна оцінка фінансової стійкості;
- 2) розрахунок за даними форми № 1 (Звіт про фінансовий стан) системи абсолютних показників;
- 3) розрахунок системи відносних показників фінансової стійкості;
- 4) розрахунок за даними форми № 2 (Звіт про фінансові результати) системи

показників, які характеризують стійкість функціонування підприємства з позиції забезпечення прибутковості операційної діяльності.

ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» – це промислове підприємство, що займається вирощуванням індички і виробництвом м'яса під ТМ «Сяйвір». Потужність виробництва сягає 12000 тон м'яса в рік. Підприємство спеціалізується лише на реалізації свіжого м'яса, а не готових виробів. Продукція ТМ «Сяйвір» – це охолоджене та заморожене індиче м'ясо. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є лідером на ринку промислового виробництва м'яса індички України під ТМ «Сяйвір», займаючи 44 % частки ринку.

Аналіз фінансово-господарської діяльності свідчить про ефективність управління операційною діяльністю: спостерігається зростання чистого прибутку з 6,24 до 34 млн. грн. в 2018 р.; виявлено позитивну тенденцію зростання чистого доходу від реалізації продукції: в 2018 р. – на 15,75 %; показник собівартості реалізованої продукції теж демонструє зростання, що є негативним фактором. Але це пояснюється рядом об'єктивних зовнішніх та внутрішніх чинників впливу.

3 грудня 2014 р. ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» є власником найбільшого в Західному регіоні комбікормового заводу ТОВ «АБО-МІКС». Для забезпечення власної потреби у сировині для годування індиків необхідно було розробити спеціальний корм для даного виду птиці. Завдяки цьому, починаючи з 2014 р. підприємство контролює якість та безпечність основної сировини для годування тварин. Окрім того, керівництво підприємства прийняло рішення про реалізацію комбікормової продукції до країн ЄС. В 2016 р. на підприємстві було запроваджено системи управління якістю ISO:9001 для задоволення вимог щодо експорту продукції. Грошові кошти, які були витрачені на розробку та впровадження системи управління якістю увійшли до складу інших операційних витрат та мали вплив на показник фінансового результату в 2015 та в 2016 рр.

У результаті дослідження особливостей управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» виявлено, що структура власного капіталу підприємства є оптимальною з переважанням питомої ваги

нерозподіленого прибутку (більше 90 %). В 2014 р. підприємство здійснило останню оплату по банківському кредиту в розмірі 45,12 млн. грн. В період з 2015 по 2018 рр. у підприємства відсутня довгострокові зобов'язання по довгостроковим кредитам в банках.

Інтегральна оцінка системи відносних показників фінансової стійкості коливається в діапазоні від 31 до 80 % (згідно інтегральної оцінки): в 2016 р. спостерігався критичний рівень; в 2017 р. – високий. В 2018 р. інтегральне значення знизилось до 75 %, що свідчить про нормальний рівень стійкого розвитку системи. Проте тенденція до зниження значення показника є негативною. Аналіз показника запасу фінансової стійкості в 2018 р. свідчить про те, що підприємство має змогу знизити чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), залишаючись в зоні прибутку на 37,07%.

Для формування ефективного механізму ресурсного забезпечення фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» запропоновано проект організаційних змін зі створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів. Запропонований проект трансформує операційний процес перетворення ресурсів. На виході операційного процесу, виготовлена продукція – напівфабрикат (шинка, сардельки, сосиски, ковбаси, м'ясні делікатеси) має вищу додану вартість ніж одиниця виробленої сирої продукції. Тому, виробництво охолоджених напівфабрикатів з вищою доданою вартістю дозволить підприємству ефективніше використовувати наявні ресурси та отримувати вищий фінансовий результат.

Витратна частина проекту становить 6,2932 млн. грн. В ході дослідження проаналізовано можливість підприємства самотійно профінансувати запропонований проект. Вертикальний аналіз показника «Власний капітал» виявив, що асигнована частина нерозподіленого прибутку може покрити загальні витрати в розмірі 6,2932 млн. грн., адже матиме цільове призначення – фінансування розвитку підприємства для підвищення рівня фінансової стійкості підприємства, збільшення вартості підприємства на ринку, зростання частки ринку та впізнаваності торгової марки «Сяйвір».

Для обґрунтування ефективності механізму управління ресурсним забезпеченням фінансової стійкості ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» розроблено бюджет про прибутки та збитки цеху з запланованою потужністю цеху – 79 тон охолоджених напівфабрикатів в 2020 р., і 125 тон в 2021 р.

Виявлено, що реалізація запропонованого заходу щодо створення цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів позитивно впливає на значення показника запасу фінансової стійкості: в 2020 р. прогнозоване зростання показника до значення 37,93 %, в 2021 р. – до значення 41,59 %. При аналізі показника запасу фінансової стійкості цеху з виробництва охолоджених напівфабрикатів виявлено, що значення даного показника коливаються в межах 72 – 87 %, що свідчить про доцільність реалізації запропонованого заходу. Також, згідно проведеного дослідження, помітно зростання чистого прибутку до значення 59,155 млн. грн в 2020 р. та 75,334 млн. грн. в 2021 р.

Таким чином, розширення існуючої бізнес моделі підприємства в контексті формування механізму ресурсного забезпечення, дозволить підприємству раціонально використовувати наявні ресурси, в на виході операційного процесу отримувати чистий прибуток, що має тенденцію до зростання. Що в свою чергу безпосередньо впливає на рівень фінансової стійкості підприємства та на ефективність управління власним і позиковим капіталом з метою виконання всіх фінансових зобов'язань перед персоналом, партнерами та державою.

Отже, аналіз отриманих прогнозних значень показників чистого прибутку ТОВ «УПГ-ІНВЕСТ» свідчить про доцільність реалізації запропонованого заходу – створення цеху по виробництву охолоджених напівфабрикатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: 3-е изд., испр. и доп.; пер. с англ. М. : ООО И.Д. Вильямс, 2008. 672 с.
2. Алькема В. Г., Пазєєва Г. М. Ресурсний потенціал системи економічної безпеки суб'єкта логістичної діяльності. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2013. Вип. 33. С. 200.
3. Соковых И. С. Ресурсное обеспечение предприятий: сущность и принципы формирования. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/resursnoe-obespechenie-predpriyatiysuschnost-i-printsipy-formirovaniya/>
4. Феєр О. В., Дрозд М. В. Теоретичні основи ресурсного забезпечення діяльності підприємства. *Економіка і суспільство*. Запоріжжя, 2016. Вип. 6. С. 220–224.
5. Іжа М. М., Берегой Т. А., Попов С. А. Ресурсне забезпечення системи регіонального управління. К. : НАДУ, 2014. С. 52.
6. Христенко Л. М. Особливості ресурсного забезпечення діяльності підприємства *Економіка і регіон*. 2015. № 6. С. 115–119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_6_22
7. Никодюк І. О. Теоретичні основи ресурсного забезпечення діяльності підприємства. *Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ*, Вінниця, 22–24 березня 2017 р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2017/paper/view/1944>.
8. Костирко Л. А. Аналіз потенціалу фінансової стійкості в системі управління вартістю підприємств. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2015. № 4. С. 122–128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2015_4_24
9. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2011. Вип. 47. С. 277–283. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpgvzdia_2011_47_31

10. Власенко Д. О. Сучасні аспекти управління ресурсами автотранспортного підприємства. *Ефективна економіка*. 2011. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_8_24
11. Геращенко І. О. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. Х.: НТУ «ХПІ». 2017. № 24(1246). С. 124–128.
12. Мельник О. М. Принципи розробки стратегії ресурсного забезпечення діяльності переробного підприємства. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інновації: аспекти управління, виробництва, сфери обслуговування». 28 березня 2019 року. Т. : ПП Паляниця В.А. 2019. – С. 49–50.
13. Рубан Т. Є., Білоброва І., Кандиба К. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економіка*. 2014. № 6 (120). С. 67–73.
14. Кузьменко О. К., Труфанов І. А. Економіко-математичні методи і моделі розподілу та використання ресурсів на підприємстві. *Молодий вчений*. 2019. №1. С. 678–682. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/1/158.pdf>
15. Власова Н. О., Андросов В. Ю. Ресурси та ресурсне забезпечення *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг* : зб. наук. пр. Харків : ХДУХТ, 2012. Вип. 1 (15). Ч.1. С. 250–257. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/14383/1/ESPRSTP_2012_1_Vlasova_Resursy.pdf.
16. Мельник О. О. Вибір та обґрунтування показників оцінювання ресурсного потенціалу підприємства. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя*. 2018. Том 55. № 2. С. 69–76.
17. Лазоренко В. В. Аналіз методів оцінки фінансової стійкості підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. № 1(13). С. 124–128
18. Косарева І. П., Удовик Є. М. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємства. *Електронне наукове фахове видання*.

Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 23. 2018. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/48.pdf>.

19. Косарева І. П., Бут А. С. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Молодий вчений*. 2017. №4. С. 678–682. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4/158.pdf>.

20. Гапак Н. М., Капштан С. А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2014. Вип. 1. С. 191–196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2014_1_39.

21. Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А., Петряєв О. О. Аналітичне забезпечення діагностики фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки, 2016. Вип. 20. Ч.2. С. 166–173.

22. Савицька О. М., Гафтуняк М. І. Методичні підходи до оцінювання стану управління ресурсним забезпеченням в контексті підвищення фінансової стійкості / *Збірник наукових праць “Сучасні підходи до управління підприємством”*. Вип. №4. 2019. URL: <http://spu.fmm.kpi.ua/article/view/180684/180690>

23. Савицька О. М. Гафтуняк М. І. До питання забезпечення економічної стійкості підприємства в контексті удосконалення управління фінансово-економічною безпекою. *Сучасні підходи до управління підприємством*: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 12 квітня. 2018 р.). Київ, 2018. С. 119.

24. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України № 1361 від 26.10.2010 р. URL: <http://www.me.gov.ua>.

25. Орєхова К. В., Ткаченко О. С. Методика інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. *Право і Безпека*. 2004. Т. 3, № 3. С. 180–184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2004_3_3_53

26. Савицька О. М., Гафтуняк М. І. Забезпечення економічної стійкості промислового підприємства в контексті удосконалення управління фінансово-економічною безпекою. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5938>.
27. ТОВ «УПІГ-ІНВЕСТ». Офіційний сайт. URL: <http://syaivir.com/>
28. Інформаційне агентство «AgroNews.ua»: головні аграрні новини. Офіційний сайт. URL: <https://agronews.ua/node/89766>
29. Гафтуняк М. І., Савицька О. М. Сучасний стан і тенденції розвитку ринку м'ясної продукції в Україні. *Сучасні підходи до управління підприємством* : зб. тез доп. Х Всеукр. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2019 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. С. 73.
30. Ковінько О.М. Маркетингове дослідження ринку м'яса в Україні. *Науковий вісник Херсонського національного університету*. Випуск 21. Частина 1. 2016. С. 113–116.
31. Ринок м'яса та м'ясопродуктів в Україні за 2017-2019 роки. Agropolit. URL: <https://agropolit.com/infographics/view/94>
32. ТОВ «Фінансово-аналітична група «Pro-consulting»: офіційний сайт. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/ptica-s-nedoocenennymi-dostoinstvami-nastalo-vremya-investirovat-v-proizvodstvo-indyushatiny>.
33. Офіційний сайт ТОВ "АДВ-АГРО". Всеукраїнський діловий журнал «Аграрний тиждень. Україна». URL: <https://a7d.com.ua/tvarinnictvo/37960.html>
34. Інформаційно-аналітичний звіт по ринкам м'ясних виробів. URL: <https://issuu.com/ukrainian-food/docs/>
35. ПАТ Племптахорадгосп «Броварський». Офіційний сайт. URL: <http://indelika.com/>
36. Кобылецкий В. Р. Финансовый анализ предприятия. URL: <https://www.finalon.com/ru/>

37. Васина, Н. В. Моделирование финансового состояния сельскохозяйственных организаций при оценке их кредитоспособности: монография. Омск: изд-во НОУ ВПО ОмГА. 2012. 252 с.
38. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт оборотності активів (коефіцієнт трансформації, ресурсовіддача). *Онлайн-журнал «Financial Analysis online»*. URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomických-pokazníků/288-oborotnist-aktiviv>
39. Гафтуняк М. І. Напрями забезпечення економічної ефективності діяльності підприємства. *Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління*: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 26 березня 2019 року. – К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2019. С. 11–12
40. Agravery – аграрне інформаційне агентство: офіційний сайт. URL: <http://agravery.com/>
41. Публічне акціонерне товариство «Миронівський хлібопродукт». Офіційний сайт. URL: <https://www.mhp.com.ua/uk/home>
42. Тенденції розвитку ринку м'ясних напівфабрикатів. URL: <https://koloro.ua/ua/blog/tendencii-razvitiya-rynka-myasnyh-polufabrikatov.html>
43. Свистун Т. В., Туз Т. В. Аналіз ринку заморожених напівфабрикатів України. *Економіка харчової промисловості*. 2017. Т. 9, вип. 2. С. 19–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2017_9_2_4
44. Сажнева С. О. Особливості дослідження ринку заморожених напівфабрикатів в Україні. URL: <https://phdpu.edu.ua/images>
45. Відомчі норми технологічного проектування (комплекси, ферми, малі ферми): ВНТП. АПК 02.05. К.: Мінагрополітики, 2009. 98 с.
46. Окант & К» Поставка оборудования и технологий пищевого производства.: официальный сайт. URL: <https://okant.ru/myasopererabatyvayushchee-oborudovanie/dlya-proizvodstva-farsha>
47. Компания «Профит». Официальный сайт. URL: <https://profit.if.ua/meat-processing/>

48. ПрАТ «АК «Київводоканал». Офіційний сайт. URL: <https://vodokanal.kiev.ua/rozрахunki-%D1%96-tarifi>
49. ТОВ «КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ». Офіційний сайт. URL: <https://www.koec.com.ua/page?root=23>
50. Щука В. Г. Д. І. Мандрик. Дослідження методів прогнозування та обґрунтування вибору кращого з них для прогнозування показників фінансово-господарської діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2015. Вип. № 1. С. 102-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_1_20
51. Масленніков Є. І. Формування механізму управління фінансовою стійкістю торговельного підприємства. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2017. Т. 16, вип. 2. С. 53–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rectpu_2017_16_2_6
52. Масленніков Є. І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю торговельного підприємства: монографія. Одеса: Прес-кур'єр, 2015. 316 с.
53. Боковець В. В., Нижник Т.В., Соболева О. М. Моніторинг фінансового стану підприємства як основа управління бюджетом підприємства. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2014. Вип. № 3. С. 61–67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu_2014_3_11
54. Тупкало В. М. Бізнес-стійкість виробничого підприємства: концепція та механізм забезпечення. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*: зб. наук. пр. 2019. № 16. С. 251–260
55. Рудь В. В. Формування доданої вартості підприємствами м'ясопереробної галузі. *Агросвіт*. 2015. № 11. С. 70–73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2015_11_14

56. Микитюк В. М., Степаненко Н. І. Інформаційна складова маркетингової політики підприємств галузі тваринництва. *Зб. наук. пр. Таврійського держ. агротехнол. ун-ту*. Сер. Економічні науки. 2012. Вип. №2 (18), т. 3. С. 194–199.
57. Скоробогатов М. М., Куцерубова М. М. Диверсифікація як один із шляхів підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах. *Економічний вісник Донбасу*. 2011. № 3. С. 18–21
58. Багорка М. О., Білоткач А. І. Диверсифікація як фактор підвищення ефективності діяльності підприємств в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. Вип. №10. С. 17–21
59. Гайдаржийська О. М., Бондаренко О. М., Івченко М. Ю. Порядок формування і використання прибутку підприємства в бухгалтерському обліку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 21(1). С. 38–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_21%281%29__10
60. Сніжко Л. Л., Чорна А. Е. Формування та використання нерозподіленого прибутку як основної складової власного капіталу підприємства. *Вісник Національного транспортного університету*. 2011. № 24(1). С. 402–406. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2011_24%281%29__99

ДОДАТКИ

Додаток А

до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
		2018	01	01
Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «УПГ-ІНВЕСТ»</u>		25412361		
Територія _____ за ЄДРПОУ		3222910100		
Організаційно-правова форма господарювання: <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>		230		
Вид економічної діяльності <u>Розведення свійської птиці</u>		1.47		
Адреса: Київська обл., Бородянський район, с. Озера, вул. Першотравнева 5-в				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака, грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		-		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		v		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

за 2014-2018 рр.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	Період, р.				
		2014	2015	2016	2017	2018
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	1000	133	100	68	35	57
первісна вартість	1001	239	239	239	239	283
накопичена амортизація	1002	106	139	171	204	226
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	1893	3166	3140
Основні засоби:	1010	91496	89901	88335	85301	145851
первісна вартість	1011	204231	210123	216774	223223	225641
знос	1012	112735	120222	128439	137922	79790
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0	0	0
знос	1017	0	0	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0	0	0

Продовження додатку А

Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0	0	0
Усього за розділом І	1095	91629	90001	90296	88502	149048
ІІ. Оборотні активи						
Запаси	1100	5834	13119	24878	17780	26333
Виробничі запаси	1101	5213	11213	20897	15388	17770
Незавершене виробництво	1102	0	0	0	0	0
Готова продукція	1103	621	1906	3955	2389	6656
Товари	1104	0	0	26	3	1904
Поточні біологічні активи	1110	12755	18526	16737	23748	28606
Депозити перестраховування	1115	0	0	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13044	12558	13583	20482	24649
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2742	1481	0	27343	30841
з бюджетом	1135	1216	27	1547	40	12
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6629	17341	53073	20079	19869
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0	0	6922
Гроші та їх еквіваленти	1165	1339	351	1149	2465	10469
Готівка	1166	109	84	28	127	65
Рахунки в банках	1167	1230	266	1121	2338	10404
Витрати майбутніх періодів	1170	609	0	0	43	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	848	866	1261	1168	1283
Усього за розділом ІІ	1195	45016	64269	112228	113148	82923
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0	0
Баланс	1300	136645	154270	202524	201650	231971

Продовження додатку А

ПАСИВ						
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4500	4500	4500	4500	4500
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	45803	50892	57237	88979	122861
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	50303	55392	61737	93479	127361
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	45417	0	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0	0	0
Усього за розділом II	1595	45417	0	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600	0	8551	9800	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0	0	0

Продовження додатку А

за товари, роботи, послуги	1615	5532	10584	31339	9067	15190
за розрахунками з бюджетом	1620	158	145	256	2129	1074
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	365	367	294	384	378
за розрахунками з оплати праці	1630	852	975	1114	1474	1589
за одержаними авансами	1635	6694	53094	53335	60805	52520
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	730	730	730	730	730
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	26594	24432	43919	33582	33129
Усього за розділом III	1695	40925	98878	140787	108171	104610
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0	0	0
Баланс	1900	136645	154270	202524	201650	231971

Додаток Б

Підприємство
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «УПГ-ІНВЕСТ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
25412361		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2014-2018 рр.**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Період, р.				
		2014	2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	113082	151676	170131	232790	269461
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	0	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	0	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0	0	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	0	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	0	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(917580)	(138962)	(154506)	(174922)	(217603)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0	0	0	0
Валовий: прибуток	2090	21324	12714	15625	57868	51858
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	0	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	2120	6558	50528	16076	10664	15043

Продовження додатку Б

Адміністративні витрати	2130	(4837)	(6423)	(6086)	(7856)	(7346)
Витрати на збут	2150	(8109)	(9880)	(15409)	(22918)	(20650)
Інші операційні витрати	2180	(9073)	(64175)	(20257)	(3057)	(2785)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	0	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	0	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5863	0	0	34701	36120
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(17236)	(10051)	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	0	0	0
Інші фінансові доходи	2220	14	5	0	2	0
Інші доходи	2240	80	26783	18024	228	281
Фінансові витрати	2250	(8803)	(3311)	(1610)	(2909)	(2340)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(63)	(0)	(18)	(67)	(60)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	6241	6345	31955	34001
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(2909)	(0)	(0)	(0)	(0)
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	6241	6345	31955	34001
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(2909)	(0)	(0)	(0)	(0)

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	Період, р.				
		2014	2015	2016	2017	2018
Матеріальні затрати	2500	93146	159099	162052	170544	204997
Витрати на оплату праці	2505	12105	15077	18316	27026	30131,5
Відрахування на соціальні заходи	2510	4163	5203	4244	6074	6114,5
Амортизація	2515	6660	7531	8249	9691	10485,5
Інші операційні витрати	2520	9662	17676	48638	3506	22994
Разом	2550	125736	204586	241499	216841	274722,5